

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

BAKALÁRSKA PRÁCA

2009

Eva Štubňová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Národohospodárska fakulta

Katedra hospodárskej politiky

Bakalárska práca

Daňový systém a jeho prepojenie na štátny rozpočet

Bakalár : Eva Štubňová

Vedúci bakalárskej práce : Prof. Ing. Michal Janok, PhD.

Bratislava, apríl 2009

ČESTNÉ PREHLÁSENIE

Čestne prehlasujem, že na bakalárskej práci som pracovala samostatne na základe vlastných teoretických a praktických poznatkov, konzultácií a štúdia odbornej literatúry, ktorej úplný prehľad je uvedený v zozname použitej literatúry.

Bratislava 27. apríl 2009

.....

ABSTRAKT

Eva Štubňová

Daňový systém a jeho prepojenie na štátny rozpočet

Bakalárska práca

Ekonomická univerzita v Bratislave

Národohospodárska fakulta

Katedra hospodárskej politiky

Vedúci bakalárskej práce: Prof. Ing. Michal Janok, PhD.

Bratislava, 27. apríl 2009

Počet strán: 38

Obsahom bakalárskej práce je analýza daňového systému Slovenskej republiky a jeho prepojenia na štátny rozpočet. Práca je rozdelená na 3 kapitoly. V prvej kapitole rozoberám čo je to daňový systém a aký daňový systém máme v Slovenskej republike. V druhej kapitole sa zaoberám charakteristikou štátneho rozpočtu, prepojením daňového systému a štátneho rozpočtu a vplyvmi zmien v daňovom systéme na štátny rozpočet. V tretej kapitole uvádzam vývoj daní od roku 2004 po rok 2007 v číslach a analyzujem súčasný daňový systém Slovenskej republiky.

Kľúčové slová: daň, daňový systém, štátny rozpočet, zmeny sadzby dane,

ABSTRACT

Eva Štubňová

Tax system and his interconnection to national budget

Bachelor Thesis

University of Economics in Bratislava

Faculty of National Economy

Department of Economic Policy

Thesis Supervisor: Prof. Ing. Michal Janok, PhD.

Bratislava, 27th April 2009

Number of Pages: 38

The subject of this bachelor thesis is the analysis of tax system in Slovak republic and his interconnection to national budget. Work is divided into three chapters. In the first chapter I analyze, what is the tax system and which tax system do we have in Slovak republic. The second chapter is about characterization of national budget, interconnection of tax system and national budget and how changes in tax system affect national budget. Trend of taxes in years 2004 – 2007 and analysis of actual tax system in Slovak republic is in the third chapter.

Key words: tax, tax system, national budget, changes in tax rate

OBSAH

Úvod	6
1. Kapitola.....	7
Daňový systém SR	7
1.1. Jednotlivé druhy daní a ich charakteristika.....	9
1.1.1. Nepriame dane.....	11
1.1.1.1. Daň z pridanej hodnoty	11
1.1.1.2. Spotrebné dane	12
1.1.2. Priame dane	18
1.1.2.1. Daň z príjmov	18
1.1.2.2. Majetkové dane.....	20
2. kapitola	21
Využitie daňového systému	21
2.1 Prepojenie daňového systému na štátny rozpočet	21
2.2. Vplyvy zmien v daňovom systéme na štátny rozpočet.....	22
3.kapitola	27
Analýza daňového systému	27
3.1. Číselný príklad vývoja daní	27
3.2. Analýza daňového systému Slovenskej republiky	41
Záver.....	43
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	44

Úvod

V spojení so súčasnou hospodárskou krízou sa často hovorí o daňovom systéme ako o dôležitom nástroji, ktorým možno zmierniť, alebo dokonca zvrátiť zlú ekonomickú situáciu. Veľa ekonomických teórií považuje zmeny v daňovom systéme, hlavne znižovanie daňovej sadzby, za účinné opatrenia v čase recesie. Na druhej strane však niektorí upozorňujú, že prílišné znižovanie daní môže spôsobiť rozpad štátneho rozpočtu. Občania síce budú mať viac prostriedkov, štát však nebude mať dosť na vlastnú administratívu. Preto je veľmi dôležité nastaviť daňový systém tak, aby vyhovoval obidvom podmienkam – dostatočný výnos z daní a zároveň taká miera zdanenia, ktorá nebude obmedzovať podnikanie.

Daňový systém Slovenskej republiky je jednoduchý a prehľadný, a čo je dôležité, poskytuje konkurenčnú výhodu oproti ostatným krajinám Európskej únie. V rebríčku KPMG International zostavenom na základe prieskumu názorov zástupcov európskych podnikov na prítlačivosť domácich daňových režimov obsadila Slovenská republika ôsme miesto.

Cieľom bakalárskej práce bolo objasniť prepojenie daňového systému a štátneho rozpočtu. Tieto sú veľmi úzko prepojené, daňový systém je hlavným nástrojom daňovej politiky, ktorým ovplyvňuje príjmy štátneho rozpočtu.

V prvej kapitole sa práca zaoberá charakteristikou daňového systému v Slovenskej republiky a jednotlivých daní, tiež princípmi optimálneho zdaňovania. V druhej kapitole práca rozoberá význam daňového systému, jeho úlohy v hospodárskej politike a čo je hlavnou témou tejto práce, prepojenie daňového systému a štátneho rozpočtu. Tiež objasňuje vplyvy zmien v daňovom systéme na príjmy štátneho rozpočtu. Obsahom tretej kapitoly je názorný príklad vývoja daní od roku 2004 po rok 2007 s dôrazom na ich zobrazenia ako príjmov štátneho rozpočtu. Na záver tretej kapitoly je zaradená analýza súčasného daňového systému v Slovenskej republike.

1. Kapitola

Daňový systém SR

Daňový systém je sústava daní v danom štáte. Daň je peňažná čiastka, ktorá je zákonom určená, povinná, spravidla sa opakujúca platba, ktorú odvádzajú fyzické a právnické osoby do rozpočtu v určenej výške a lehote. Dane sú jedným zo základných ekonomických nástrojov v rámci hospodárskej politiky štátu. Ako nástroj hospodárskej politiky, konkrétne daňovej politiky štátu, majú nadväznosť na tvorbu zdrojov pre štátny rozpočet. Tvoria okolo 80% príjmov štátneho rozpočtu.

V procese vymeriavania a vyberania daní sa štát riadi určitými pravidlami – daňovými princípmi.¹ Daňové princípy sú určité pravidlá uplatňované v daňovej oblasti, a to tak v teoretickej, praktickej a politickej rovine. Princípy zdaňovania a určenie optimálneho daňového systému sa u jednotlivých autorov líšia.

1. Princíp únosnosti daní – je to princíp, ktorý má zabezpečiť štátu dostatočný daňový príjem pohybom daňovej sadzby hore a dole a zároveň neodradíť daňové subjekty od podnikania.

2. Princíp daňovej spravodlivosti – nerieši, či je samotné vyberanie daní spravodlivé, ale to, aby spôsob ukladania a vyberania daní bol čo najspravodlivejší. . Dane musia byť spravodlivé horizontálne aj vertikálne. Horizontálna spravodlivosť znamená, že rovnaké predmety zdanenia majú byť zdanené rovnako (napríklad príjmy, majetok alebo spotreba rôznych osôb majú byť zdanené v zásade rovnako bez ohľadu na povahu týchto osôb). Vertikálna spravodlivosť znamená, že subjekt, ktorý má vyššie príjmy, väčší majetok alebo spotrebu, platí vyššiu daň, pričom by však mala byť zachovaná zásada proporcionality, t. j. miera zdanenia by nemala progresívne stúpať so zvyšujúcim sa základom dane (lineárna sadzba dane).² Niektorí autori uvádzajú namiesto princípu spravodlivosti princíp všeobecnosti zdanenia a princíp rovnosti zdanenia.

¹ Anna Schultzová a kol., Daňovníctvo: daňová teória a politika, Iura Edition, 2007, ISBN 978-80-8078-161-3, str. 11,

² <http://www.danovesystemy.szm.sk/>

3. Princíp zákonnosti – v zúženom kontexte sa chápe ako optimálna právna úprava daňového systému, čiže stabilita daňovoprávných zákonov, ich aplikácia v daňovej praxi.

4. Stimulačný princíp daní – daňový systém by mal obsahovať dostatok prvkov podnecujúcich a stimulujúcich podnikateľské a pracovné aktivity. Mal by zároveň čo najrýchlejšie a najefektívnejšie zabezpečiť príjem do štátneho rozpočtu.

Uvediem ďalšie delenie³:

1. Spravodlivosť – je to isté ako v prvom delení. Berie sa do úvahy aj vertikálna, a aj horizontálna spravodlivosť.

2. Neutrálnosť - úplne neutrálna daň neexistuje. Zdanenie musí byť neutrálne v tom zmysle, že nemá skresľovať hospodárske procesy a má v čo najmenšej miere ovplyvňovať ekonomické rozhodnutia subjektov. Keď subjekty začnú svoje správanie prispôbovať umelo a zle vytvoreným daňovým normám, napr. preskupovať svoje príjmy, znižuje sa tým celospoločenská efektívnosť alokácie zdrojov.

3. Vylúčenie duplicity zdanenia - k zdaneniu príjmov má dôjsť len raz, a to pri prechode od tvorby dôchodkov k ich spotrebe, resp. reinvestícii. Obdobne by napr. pri majetkových daniach nemalo dochádzať k viacnásobnému zdaňovaniu majetku.

4. Jednoduchosť a jednoznačnosť - daňový systém má obsahovať len nevyhnutné minimum noriem, ktoré musia byť ľahko pochopiteľné a majú mať len jeden výklad. Čím sú právne predpisy zložitejšie, tým sú vyššie náklady a nároky na výpočet, výber a správu dane. K vybranému objemu dane musia byť náklady na jej výber minimálne. Daňové predpisy majú byť jednoduché a zrozumiteľné aj preto, že daňové zákony nie sú určené len pre správcov dane a odborníkov v oblasti daní, ale aj pre ostatné daňové subjekty.

5. Účinnosť – účinnosť znamená, že daň nesmie poskytovať legálne možnosti vyhnutia sa plateniu dane a nesmie uľahčovať nelegálny daňový únik, alebo dokonca subjekty k tomu nabádať alebo motivovať. Tak isto nesmie neprimeranými zásahmi a nelogickými opatreniami subjekty k daňovému úniku nepriamo nútiť. Čím viac výnimiek zákon obsahuje, tým ľahšie sa nájdu možnosti úniku. Účinnosť tiež znamená, že výnos z dane musí byť primerane vysoký, aby daň plnila svoju fiškálnu funkciu, t. j.

³ <http://www.danovesystemy.szm.sk/>

celkové náklady na aplikáciu dane na strane daňových subjektov (administratívne náklady) i štátnych orgánov (náklady na správu dane) musia byť primerané vo vzťahu k výnosom z dane.

1.1. Jednotlivé druhy daní a ich charakteristika

Dane sa delia podľa rôznych kritérií⁴:

1. podľa vzťahu medzi výškou dane a veľkosťou daňového základu:

- a) *stanovené bez ohľadu k vyčíslenému daňovému základu* – sú to dane stanovené paušálne (napr. daň z hlavy, ktorú platili subjekty bez ohľadu na to, či mali príjem)
- b) *špecifické, resp. jednotkové dane* – sú stanovené na množstvo jednotiek daňového základu (napr. spotrebné dane alebo dane z nehnuteľností)
- c) *ad valore (k hodnote)* – napr. stanovenie veľkosti DPH podľa vyčíslenia výšky daňového základu

2. podľa územného aspektu určenia daní:

- a) *dane plynúce do štátneho rozpočtu*
- b) *dane plynúce do vyšších územných celkov*
- c) *dane plynúce do miest a obcí*

3. podľa vplyvu daní na daňové subjekty:

- a) *priame dane* – vyberajú sa priamo, bezprostredne z príjmu alebo majetku daňovníka a nemožno ich prenášať na iné osoby. Výška daňovej povinnosti odráža príjmovú alebo majetkovú situáciu daňovníka.
- b) *nepriame dane* – odvádzajú ich subjekty na určitom stupni výroby alebo pri predaji tovarov alebo služieb. Započítavajú sa do cien, čím sa v konečnom dôsledku presúva ich dopad z výrobcov na spotrebiteľov.

4. podľa predmetu dane:

- a) *dôchodkové dane* – napr. daň zo mzdy, zo zisku, a pod.

⁴ Anna Schultzová a kol., Daňovníctvo: daňová teória a politika, Iura Edition, 2007, ISBN 978-80-8078-161-3, str. 20

b) *dane zo spotreby* – napr. daň z pridanej hodnoty, resp. univerzálna daň zo spotreby (vyberá sa zo všetkých zdaniteľných plnení) alebo spotrebné dane

c) *majetkové dane* – napr. daň z pozemkov, daň z nehnuteľností, a pod.

5. podľa toho, či sa pri vyberaní dane zohľadňujú subjektívne pomery daňovníka⁵:

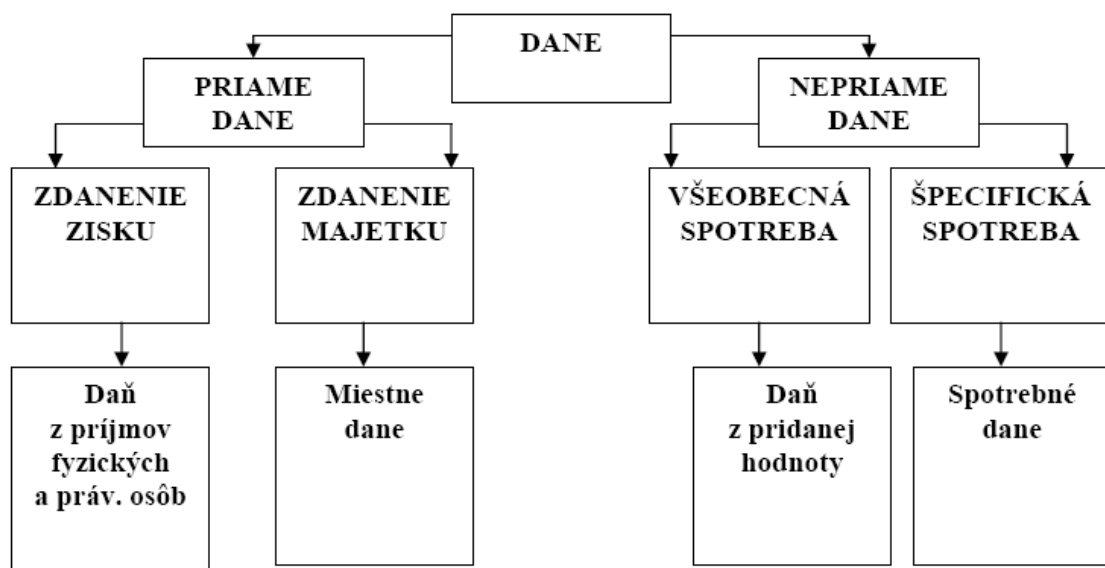
a) *osobné dane* – prihliadajú na subjektívne pomery daňovníka (napr. počet vyživovaných detí, príjem manželky, atď.)

b) *reálne dane* – vyrubujú sa daňovému objektu bez ohľadu na subjektívne pomery daňovníka (napr. daň z nehnuteľností)

Existuje ešte množstvo ďalších delení daní, napr. na dane FO a dane PO, dane pravidelné a nepravidelné, dane celostné a podielové.

V hospodárskej praxi Slovenskej republiky sa využíva delenie podľa predmetu dane a podľa vplyvu dane na daňové subjekty.

DAŇOVÁ SÚSTAVA V SR

⁵ Michal Janok, Ekonomické nástroje: dane – clá – ceny, Míka Konzult, 1996, ISBN 80 - 967295 - 2 - 7

1.1.1. Nepriame dane

V sústave daní Slovenskej republiky máme tieto nepriame dane: daň z pridanej hodnoty (zákon č. 222/2004 Z. z.), spotrebné dane: spotrebná daň z vína (zákon č. 104/2004 Z. z.), spotrebná daň z liehu (zákon č. 105/2004 Z. z.), spotrebná daň z piva (zákon č. 107/2004 Z.z.), spotrebná daň z tabakových výrobkov (zákon č. 106/2004 Z. z.), spotrebná daň z minerálneho oleja (zákon č. 98/2004 Z. z.), a spotrebná daň z elektriny, uhlia a zemného plynu (zákon č. 609/2007 Z. z.). Daňové zaťaženie z nepriamych daní prechádza na konečného spotrebiteľa, ale odvádza ich výrobca (prípadne obchodníci).

1.1.1.1. Daň z pridanej hodnoty

Daň z pridanej hodnoty je upravená zákonom číslo 222/2004 Zbierky zákonov z znení neskorších predpisov. V rámci tejto dane odvádza daňový subjekt len tú časť dane, ktorá pripadá na ním pridanú hodnotu tovaru alebo služby. V reáli to funguje tak, že daňovník si od svojej daňovej povinnosti (dane na vstupe) odpočíta daň z tovarov a služieb, ktorú voči nemu uplatní iný daňovník. Pridanú hodnotu tvoria najmä náklady spojené s prevádzkou činnosti daňovníka, mzdové náklady, zisková prirážka a pod.

Na objasnenie fungovania princípu dane z pridanej hodnoty si definujeme potrebné základné pojmy⁶:

Predmet dane – predmetom dane je dodanie tovaru za protihodnotu v tuzemsku (rozumej Slovenská republika) uskutočnené zdaniteľnou osobou; poskytnutie služby za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou; nadobudnutie tovaru za protihodnotu v tuzemsku z iného členského štátu Európskych spoločenstiev; dovoz tovaru do tuzemska.

Zdaniteľná osoba - každá osoba, ktorá vykonáva nezávisle akúkoľvek ekonomickú činnosť bez ohľadu na účel alebo výsledky tejto činnosti.

⁶ Zákon o dani z pridanej hodnoty č. 222/2004 Z. z.

Ekonomická činnosť - ekonomickou činnosťou sa rozumie každá činnosť, z ktorej sa dosahuje príjem (činnosť výrobcov, obchodníkov, dodávateľov služieb, slobodné povolania, atď.)

Sadzba dane – momentálna sadzba dane z pridanej hodnoty je 19%, a 10% na niektoré tovary (knihy, lieky).

Daň z pridanej hodnoty sú povinní odvádzať registrovaní platcovia DPH. Môžu to byť povinne registrovaní platcovia, zákonní platcovia alebo dobrovoľne registrovaní platcovia DPH. Povinne sa musí registrovať zdaniteľná osoba, ktorá má sídlo alebo prevádzku na Slovensku, a ktorá dosiahla za najviac 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov obrat 35 000,- EUR. Dobrovoľne sa môže zaregistrovať akákoľvek zdaniteľná osoba.

1.1.1.2. Spotrebné dane

Spotrebné dane patria medzi nepriame dane, ktoré sú určené konkrétne na určité tovary. Štát nimi zaťažuje spotrebu konkrétnych tovarov, hlavne tých, ktorých spotrebu chce obmedziť, či už kvôli ochrane spotrebiteľa (pri tabakových výrobkoch, alkohole) alebo životného prostredia (minerálny olej). V daňovom systéme Slovenskej republiky máme šesť spotrebných daní – spotrebná daň z vína, spotrebná daň z piva, spotrebná daň z liehu, spotrebná daň z tabakových výrobkov, spotrebná daň z minerálneho oleja a spotrebná daň z elektriny, uhlia a zemného plynu.

Spotrebná daň z vína

Spotrebnú daň z vína upravuje zákon č. 104/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z vína v znení neskorších predpisov.

Tento zákon upravuje zdaňovanie vína spotrebnou daňou na daňovom území, ktorým sa pre účely tohto zákona rozumie Slovenská republika. Uvedieme si základné pojmy, ktoré slúžia na objasnenie výpočtu tejto dane⁷:

⁷ Zákon číslo 104/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z vína

Predmet dane – je víno, vyrobené na daňovom území; dodané na daňové územie z iného členského štátu alebo dovezené na daňové územie z územia tretieho štátu, ktoré sa delí na víno tiché, šumivé a na medziprodukt

Daňový sklad – miesto, kde sa víno na základe povolenia na prevádzkovanie daňového skladu v pozastavení dane vyrába, spracováva, skladuje, prijíma alebo odosiela.

Prevádzkovateľ daňového skladu – právnická, alebo fyzická osoba, ktorá v rámci podnikania víno na základe povolenia vyrába, spracúva, skladuje, prijíma alebo odosiela.

Uvedenie vína do daňového obehu – je akékoľvek vyňatie vína z pozastavenia dane; akékoľvek vyrobenie vína mimo pozastavenia dane; akýkoľvek dovoz vína, na ktorý nenadväzuje pozastavenie dane.

Základ dane – je množstvo vína vyjadrené v hektolitroch

Sadzba dane – pre tiché víno – 0,- €/hl, pre šumivé víno 79,66 €/hl, pre šumivé víno s obsahom alkoholu nie viac ako 8,5% objemu 56,42 €/hl, pre medziprodukty 82,98 €/hl. Daň sa vypočíta vynásobením základu dane sadzbou dane.

Spotrebné dane sú jediné, ktorých správu nevykonáva daňový úrad, ale colné úrady. Miestna príslušnosť sa riadi, ak ide o právnické osoby, sídlom firmy, a ak ide o fyzickú osobu, miestom jej trvalého pobytu.

Spotrebná daň z piva

Spotrebnú daň z piva upravuje zákon č. 107/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z piva v znení neskorších predpisov.

Tento zákon upravuje zdaňovanie piva spotrebnou daňou na daňovom území, ktorým sa rozumie územie Slovenskej republiky. Uvedieme si potrebné základné pojmy, potrebné na objasnenie výpočtu tejto dane⁸:

Predmet dane – je pivo vyrobené na daňovom území, dodané na daňové územie z iného členského štátu alebo dovezené na daňové územie z územia tretieho štátu. Koncentrácia piva sa určuje v stupňoch Plato.

Daňový sklad – miesto, kde sa pivo na základe povolenia na prevádzkovanie daňového skladu v pozastavení dane vyrába, spracúva, skladuje, prijíma alebo odosiela.

⁸ Zákon číslo 107/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z piva

Prevádzkovateľ daňového skladu – právnická alebo fyzická osoba, ktorá v rámci podnikania pivo na základe povolenia vyrába, spracúva, skladuje, prijíma alebo odosiela.

Uvedenie piva do daňového voľného obehu – akékoľvek vyňatie piva z pozastavenia dane; akékoľvek vyrobenie piva mimo pozastavenia dane; akýkoľvek dovoz piva, na ktorý nenadväzuje pozastavenie dane.

Základ dane – je množstvo piva vyjadrené v hektolitroch

Sadzba dane – základná sadzba dane je 1,65 €/stupeň Plato/hl, znížená sadzba dane je 1,22 €/stupeň Plato/hl, pričom táto znížená sadzba dane sa uplatňuje na pivo vyrobené malým samostatným pivovarom. Daň sa vypočíta ako súčin základu dane, koncentrácie piva v stupňoch Plato a sadzby dane.

Spotrebná daň z liehu

Spotrebnú daň z liehu upravuje zákon č. 105/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z liehu v znení neskorších predpisov.

Tento zákon upravuje zdaňovanie liehu spotrebnou daňou na daňovom území, ktorým sa rozumie územie Slovenskej republiky. Uvedieme si základné pojmy, potrebné na objasnenie fungovania tejto dane⁹:

Predmet dane – je lieh vyrobený na daňovom území; dodaný na daňové územie z iného členského štátu alebo dovezený na daňové územie z územia tretieho štátu.

Daňový sklad – miesto, kde sa lieh na základe povolenia na prevádzkovanie daňového skladu v pozastavení dane vyrába, spracúva, skladuje, prijíma alebo odosiela.

Prevádzkovateľ daňového skladu – právnická alebo fyzická osoba, ktorá v rámci podnikania lieh na základe povolenia vyrába, spracúva, skladuje prijíma alebo odosiela.

Uvedenie liehu do daňového voľného obehu – je akékoľvek vyňatie liehu z pozastavenia dane; akékoľvek vyrobenie liehu mimo pozastavenia dane alebo akýkoľvek dovoz liehu na ktorý nenadväzuje pozastavenie dane.

Základ dane – je množstvo liehu vyjadrené v hektolitroch 100% alkoholu (hl a.) pri teplote 20°C.

⁹ Zákon číslo 105/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z liehu

Sadzba dane – základná sadzba je 939,38 €/hl a., znížená sadzba je 469,69 €/hl a., pričom táto znížená sadzba sa uplatňuje na lieh vyrobený v liehovarníckom závode na pestovateľské pálenie ovocia najviac na množstvo 30 l a. z vyrobeného liehu pre jedného pestovateľa a jeho domácnosť. Daň sa vypočíta ako súčin základu dane a sadzby.

Spotrebná daň z tabakových výrobkov

Spotrebnú daň z tabakových výrobkov upravuje zákon č. 106/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z tabakových výrobkov v znení neskorších predpisov.

Tento zákon upravuje zdaňovanie tabakových výrobkov spotrebnou daňou na daňovom území, ktorým sa rozumie územie Slovenskej republiky. Uvedieme si základné pojmy, ktoré objasnia fungovanie tejto dane¹⁰:

Predmet dane – sú tabakové výrobky vyrobené na daňovom území; dodané na daňové územie z iného členského štátu alebo dovezené na daňové územie z územia tretieho štátu. Tabakovými výrobkami sa rozumejú cigarety, cigary, cigarky a tabak.

Daňový sklad – miesto, kde sa tabakové výrobky na základe povolenia na prevádzkovanie daňového skladu v pozastavení dane vyrábajú, spracúvajú, skladujú, prijímajú alebo odosiela.

Prevádzkovateľ daňového skladu – právnická alebo fyzická osoba, ktorá v rámci podnikania tabakové výrobky na základe povolenia vyrába, spracúva, skladuje, prijíma alebo odosiela

Uvedenie tabakových výrobkov do daňového voľného obehu – akékoľvek vyňatie tabakových výrobkov z pozastavenia dane; akékoľvek vyrobenie tabakových výrobkov mimo pozastavenia dane a akýkoľvek dovoz tabakových výrobkov, na ktorý nenadväzuje pozastavenie dane

Základ dane – je množstvo tabakových výrobkov vyjadrené v kusoch alebo kilogramoch, okrem cigariet, kde základom je počet kusov v spotrebiteľskom balení a cena cigariet uvedená na kontrolnej známke. Spotrebiteľským balením sa rozumie najmenšie balenie cigariet určené na konečnú spotrebu.

¹⁰ Zákon číslo 106/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z tabakových výrobkov

Sadzba dane – pre cigary a cigarky je to 69,70 €/1000 ks; pre tabak je to 64,06 €/kg. Daň sa vypočíta ako súčin základu dane a sadzba dane pre tabak a ako súčin základu dane a sadzby prepočítanej na kus pre cigary a cigarky. Pre cigarety je ustanovená kombinovaná sadzba dane, skladajúca sa z dvoch častí, a to špecifická časť určená ako 52,44 €/1000 ks a percentuálna časť, tvoriaca 24% z ceny cigariet. Daň pre cigarety sa vypočíta ako súčet špecifickej a percentuálnej časti dane. Špecifická časť dane sa vypočíta ako súčin počtu kusov cigariet v spotrebiteľskom balení a špecifickej časti sadzby dane, prepočítanej na kus cigarety.

Spotrebná daň z elektriny, uhlia a zemného plynu

Spotrebnú daň z elektriny, uhlia a zemného plynu upravuje zákon č. 609/2007 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu v znení neskorších predpisov.

Tento zákon upravuje zdaňovanie elektriny, uhlia a plynu spotrebnou daňou na daňovom území, ktorým sa rozumie územie Slovenskej republiky. Uvedieme si základné pojmy, ktoré slúžia na objasnenie tejto dane¹¹:

Predmet dane – pre každú časť zákona je vymedzený iný predmet dane, a to elektrina; čierne uhlie, hnedé uhlie, koks a polokoks z čierneho uhlia a ostatné pevné uhľovodíky; zemný plyn. Elektrina a zemný plyn sú vymedzené ako tovary určitého kódu kombinovanej nomenklatúry.

Základ dane – základom dane pre daň z elektriny je množstvo elektriny vyjadrené v megawatthodinách (MWh), pre daň zo zemného plynu ako množstvo zemného plynu vyjadrené v megawatthodinách (MWh), pre daň z uhlia ako množstvo uhlia vyjadrené v tonách.

Sadzba dane na elektrinu – sadzba dane na elektrinu je v období od 1. júla 2008 do 31. decembra 2009 vo výške 0,66 €/MWh, od 1. januára 2010 vo výške 1,32 €/MWh. Daň sa vypočíta ako súčin základu dane a príslušnej sadzby dane.

Sadzba dane na zemný plyn – je v období od 1. júla 2008 do 31. decembra 2009 pre pohonné látky 6,63 €/MWh; pre palivo na výrobu tepla vo výške 0,66 €/MWh. V období od 1. januára 2010 je sadzba dane na plyn využívaný ako pohonné látky 13,27

¹¹ Zákon číslo 609/2007 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu

€/MWh a pre plyn využívaný na výrobu tepla vo výške 1,32 €/MWh. Daň sa vypočíta ako súčin základu dane a príslušnej sadzby dane.

Sadzba dane na uhlie – je vo výške 10,62 €/tonu. Daň sa vypočíta ako súčin základu dane a sadzby dane.

Spotrebná daň z minerálneho oleja

Spotrebnú daň z minerálneho oleja upravuje zákon č. 98/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov.

Tento zákon upravuje zdaňovanie minerálneho oleja spotrebnou daňou na daňovom území, ktorým sa rozumie územie Slovenskej republiky. Uvedieme si základné pojmy, ktoré objasnia fungovanie dane¹²:

Predmet dane – sú minerálne oleje vyrobené na daňovom území, dodané na daňové územie z iného členského štátu alebo dovezené na daňové územie z územia tretieho štátu. Minerálne oleje sa triedia podľa kódov kombinovanej nomenklatúry, minerálnym olejom podľa tohto zákona je aj tovar použitý ako pohonná látka alebo prísada do pohonnej látky.

Daňový sklad – miesto kde sa minerálny olej na základe povolenia na prevádzkovanie daňového skladu v pozastavení dane vyrába, spracúva, skladuje, prijíma alebo odosiela.

Prevádzkovateľ daňového skladu – právnická alebo fyzická osoba, ktorá v rámci podnikania minerálne oleje na základe povolenia vyrába, spracúva, skladuje, prijíma alebo odosiela.

Uvedenie minerálneho oleja do daňového voľného obehu – je akékoľvek vyňatie minerálneho oleja z pozastavenia dane, akékoľvek vyrobenie minerálneho oleja mimo pozastavenia dane alebo akýkoľvek dovoz minerálneho oleja, na ktorý nenadväzuje pozastavenie dane.

Základ dane – je množstvo minerálneho oleja vyjadrené v litroch pri teplote 15°C alebo v kilogramoch alebo množstvo v ňom obsiahnutej energie vyjadrenej gigajouloch.

Sadzba dane – pre motorový benzín sú dve sadzby dane, podľa kódu kombinovanej nomenklatúry, to vo výške 514,50 €/1000 l a 597,49 €/1000 l, sadzba pre stredný olej je 481,31 €/1000 l, sadzba pre plynový olej je 481,31/1000 l, pre vykurovací olej je sadzba

¹² Zákon číslo 98/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z minerálneho oleja

26,55 €/1000 kg, sadzba dane pre skvapalnené plynné uhl'ovodíky, určené na použitie ako pohonná látka je 258,91 €/1000 kg, skvapalnené uhl'ovodíky určené na použitie ako palivo majú nulovú sadzbu dane. Daň sa vypočíta ako súčin základu dane a príslušnej sadzby dane.

1.1.2 Priame dane

V daňovom systéme Slovenskej republiky máme tieto priame dane: daň z príjmov fyzických a právnických osôb (Zákon č. 595/2003 zbierky zákonov o dani z príjmov), a potom majetkové, alebo aj miestne dane – daň z nehnuteľností, daň z motorových vozidiel, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie, daň za predajné automaty, daň za nevýherné hracie prístroje, daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta a daň za jadrové zariadenia. Tieto dane sa nazývajú miestnymi, pretože ich vyberajú obce, prípadne vyšší územný celok (daň z motorových vozidiel). Upravuje ich zákon č. 592/2004 zbierky zákonov o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Priame dane sa vyberajú bezprostredne od konkrétnych daňovníkov, pričom ich nemožno preniesť na iné osoby.

1.1.2.1. Daň z príjmov

Daň z príjmov upravuje zákon číslo 595/2003 Zbierky zákonov o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. Daňové zaťaženie znáša a daň do štátneho rozpočtu odvádza osoba, ktorá tento príjem dosiahla. Pre potreby tejto práce si objasníme pár základných pojmov¹³:

¹³ Zákon o dani z príjmov č. 595/2003 Z. z.

Daňovník – daňovníkom je fyzická alebo právnická osoba, pričom zákon rozlišuje daňovníka s obmedzenou a neobmedzenou daňovou povinnosťou

Daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou- tzv. rezident – Fyzická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, alebo sa tu obvykle zdržiava (t. zn. nemá na území SR trvalý pobyt, ale sa tu zdržiava viac ako 183 dní v roku) a právnická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky sídlo alebo miesto skutočného vedenia

Daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou – tzv. nerezident – fyzická osoba, ktorá nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, alebo sa tu obvykle zdržiava za účelom štúdia alebo liečenia, alebo denne dochádza za výkonom závislej činnosti, ktorej zdroj je na území Slovenskej republiky, a právnická osoba, ktorá nemá na území Slovenskej republiky sídlo ani miesto skutočného vedenia

Predmet dane – je príjem z činnosti daňovníka a nakladania s majetkom daňovníka, pričom ak ide o rezidenta, predmetom dane je príjem plynúci zo zdrojov v Slovenskej republike ako aj v zahraničí, ak ide o nerezidenta, predmetom dane je len príjem získaný zo zdrojov v Slovenskej republike.

Príjem – je ním peňažné plnenie a nepeňažné plnenie, získané aj zámenou, ocenené cenami bežne používanými v mieste a v čase plnenia alebo spotreby

Zdaniteľný príjem – je ním príjem, ktorý je predmetom dane a nie je od dane oslobodený

Daňový výdavok – výdavok (náklad) na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov preukázateľne vynaložený daňovníkom, zaúčtovaný v účtovníctve

Základ dane – rozdiel, o ktorý zdaniteľné príjmy prevyšujú daňové výdavky

Daňová strata – rozdiel, o ktorý daňové výdavky prevyšujú zdaniteľné príjmy

Sadzba dane – momentálna sadzba dane z príjmov v Slovenskej republike je 19%

Zákon zvlášť rozlišuje dane z príjmu fyzických osôb a dane z príjmu právnických osôb. Príjmy fyzických osôb sa delia na príjmy zo závislej činnosti, príjmy z podnikania, inej samostatne zárobkovej činnosti a prenájmu, príjmy z kapitálového majetku a iné príjmy. Každý z týchto druhov príjmov upravuje samostatný paragraf, a z každého druhu sa vypočíta základ dane samostatne. Tieto čiastkové základy dane sa spočítajú a učí sa základ dane, z ktorého sa vypočíta daň.

Základ dane pre daň z príjmu právnických osôb sa vypočíta ako rozdiel medzi zdaniteľnými príjmami a daňovými výdavkami, upravený o odpočítateľné a pripočítateľné položky.

1.1.2.2. Majetkové dane

Majetkové, alebo aj miestne dane, ukladá obec alebo vyšší územný celok, plynú do ich rozpočtu a preto sa nimi budeme zaoberať len okrajovo.

Majetkové dane zdaňujú majetok, ktorý predstavuje pevnú veličinu v čase. V porovnaní s príjmovými daňami oveľa menej ovplyvňujú pracovné úsilie daňových subjektov. Ich výnos je stabilný, má dostatočnú vypovedaciu schopnosť, je ľahko definovateľný a identifikovateľný. V daňovej sústave Slovenskej republiky máme miestne dane, ktoré môže ukladať obec, a to sú: daň z nehnuteľností, ktorá sa delí na daň z pozemkov, daň zo stavieb a daň z bytov a nebytových priestorov; daň z daň za psa; daň za užívanie verejného priestranstva; daň za ubytovanie; daň za predajné automaty; daň za nevýherné hracie prístroje; daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta a daň za jadrové zariadenia. Daňou, ktorú môže vyberať vyšší územný celok, je daň z motorových vozidiel.

Všetky tieto dane upravuje zákon číslo 582/2004 Zbierky zákonov o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

2. kapitola

Využitie daňového systému

Daňový systém slúži na regulovanie, resp. vytváranie časti hospodárskej politiky štátu. Ovplyvňovaný daňovou politikou vytvára ekonomické prostredie daného štátu, môže výrazne napomôcť, ale aj poškodiť konkurenčné prostredie v štáte ako aj konkurencieschopnosť štátu ako takého.

2.1 Prepojenie daňového systému na štátny rozpočet

V predchádzajúcej kapitole sme si definovali daňový systém. Aby sme mohli objasniť prepojenie daňového systému na štátny rozpočet, definujeme si, čo vlastne je štátny rozpočet.

Štátny rozpočet sa môže chápať z rôznych hľadísk. Z hľadiska fondového chápania je centralizovaným fondom bilancujúcim príjmy a výdavky štátu. Z účtovného hľadiska je rozpočet bilanciou príjmov a výdavkov štátu. Z legislatívneho hľadiska je štátny rozpočet zákonom. Návrh štátneho rozpočtu schvaľuje zákonodarný orgán a tým nadobúda formu rozpočtového zákona. Z hľadiska hospodárskej politiky je štátny rozpočet nástrojom fiškálnej politiky, pretože ovplyvňuje prostredníctvom príjmov a výdavkov agregátny dopyt a agregátnu ponuku. Štátny rozpočet tiež možno chápať ako tokovú veličinu – v rozpočtovom období sa plnia príjmy a súčasne sa realizuje financovanie výdavkov. Je taktiež distribučnou kategóriou – vyjadruje rozdeľovacie a znovurozdeľovacie procesy.

Štátny rozpočet plní tri dôležité funkcie¹⁴: alokačnú, redistribučnú a stabilizačnú. Alokačná funkcia spočíva v zabezpečovaní verejných statkov. V tomto procese sa

¹⁴Ing. Kajetána Hontyová, Štátny rozpočet, mena, medzinárodné ekonomické vzťahy, Edícia ekonómia, 2000, ISBN 80-8078-037-4, str. 10-12

celkové použitie zdrojov rozdeľuje medzi produkciu súkromných a verejných statkov. Pri verejných statkoch štát musí vyriešiť, koľko a aké verejné statky má zabezpečiť.

Redistribučná funkcia súvisí s potrebou štátnych zásahov do procesu rozdeľovania a prerozdeľovania dôchodkov a bohatstva v súlade so spravodlivým rozdeľovaním. Táto funkcia sa prejavuje v podobe transferových platieb (napr. prídavky na deti, podpora v nezamestnanosti, rôzne formy sociálnej výpomoci).

Stabilizačná funkcia spočíva v ovplyvňovaní makroekonomického výkonu ekonomiky, t. j. hrubého domáceho produktu a od neho odvodených veličín. Stabilizačnú funkciu možno realizovať dvomi spôsobmi – priamym a nepriamym. Pri priamom spôsobe sa mení veľkosť vládnych výdavkov určených na nákup tovarov a služieb, pri nepriamom spôsobe sa daňovými opatreniami a transferovými platbami ovplyvňuje veľkosť disponibilných dôchodkov súkromného sektora a veľkosť súkromných úspor.

Daňový systém je so štátnym rozpočtom veľmi úzko prepojený. Dane ako povinné platby do štátneho alebo miestneho rozpočtu, ktoré odvádzajú fyzické aj právnické osoby, tvoria hlavnú časť príjmov štátneho rozpočtu (okolo 80 – 90%). Takisto vplyvajú na hospodársky život v danom štáte – znižujú dôchodky obyvateľstva, ovplyvňujú výdavky na nákup spotrebných predmetov, čo sa premieta do zníženia agregátneho dopytu.

Štát ovplyvňuje štruktúru daňovej sústavy, aby efektívne uskutočňoval svoju hospodársku politiku, ale jej zmeny nemôže uskutočňovať operatívne, tak, ako by si to vyžadovala potreba bilancovania príjmov a výdavkov. Zmeny na príjmovej (ale aj výdavkovej) strane rozpočtu možno uskutočniť len v dlhšom časovom horizonte.

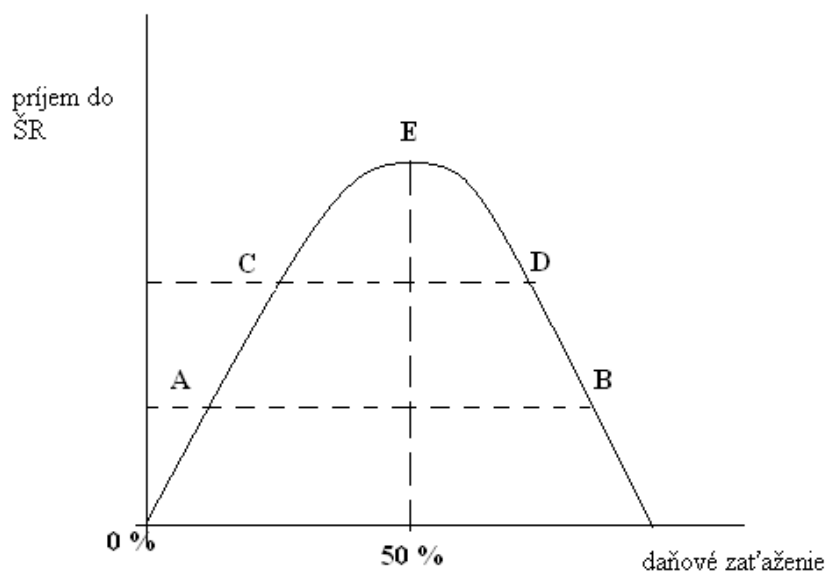
2.2. Vplyvy zmien v daňovom systéme na štátny rozpočet

V tejto kapitole sa budeme zaoberať vplyvmi zmien daňového systému na štátny rozpočet. Ide hlavne o zmeny daňových sadzieb.

Čo spôsobí napríklad zvýšenie daňovej sadzby? V prvom rade, čo je asi najviditeľnejšie a najviac vnímané, je, že sa znížia disponibilné dôchodky občanov,

pretože odvádzajú väčšiu časť svojho príjmu do štátneho rozpočtu ako daň. Tým sa zvýšia príjmy štátneho rozpočtu a je už len na vláde, čo s týmito príjmami spraví. Môže zvýšiť výdavky, ktoré idú priamo občanom, ako napríklad sociálne dávky, starobné alebo invalidné dôchodky, alebo nepriamo – výdavky na zdravotníctvo, školstvo, políciu, obranu alebo iné verejné služby. Musí sa pritom brať do úvahy, ako sú občania citliví na výšku daní. V niektorých krajinách sú občania ochotní platiť vysoké dane, až okolo 70 % (najmä v škandinávskych krajinách), pretože vedia, že štát sa o nich postará. Sú to tzv. sociálne štáty, kde je sociálny systém nastavený v prospech občana. Potom sú naopak krajiny, kde sa aj 15 % daň zdá byť pre občanov vysokou.

Teoreticky sa vzťahom daňové zaťaženie a príjmy z daní do štátneho rozpočtu zaoberá tzv. Lafferova krivka. Zostrojil ju ekonóm Arthur Laffer. Zobrazuje závislosť daňového zaťaženia a príjmov do štátneho rozpočtu. Čím vyššie je daňové zaťaženie, tým väčšie sú príjmy do štátneho rozpočtu. Zlom nastáva v bode E, kde s rastúcim daňovým zaťažením klesajú príjmy do štátneho rozpočtu. Body A a B, C a D znázorňujú rovnaké príjmy do štátneho rozpočtu pri rôznej úrovni daňového zaťaženia. Body B a D sa nachádzajú v tzv. zakázanej zóne, kde by sa daňové zaťaženie nemalo nachádzať, aby bol daňový systém efektívny a aby podnikateľské subjekty nestratili chuť podnikat'. Bod E nemusí byť vždy na hodnote 50 %, líši sa to od jednotlivých krajín.

Zvyšovanie daňovej sadzby sa uplatňuje v období hospodárskej expanzie. Vytvárajú sa zdroje na ďalšie obdobia, brzdí sa príliš prudký rast ekonomiky.

Vhodným príkladom z praxe, ktorý ukazuje ako pôsobí zmena daňového systému na štátny rozpočet je daňová reforma, ktorá prebehla v roku 2004. Táto zaviedla do daňového systému rovnú daň. Po zavedení rovnej dane daňové príjmy v SR jednoznačne vzrástli. Rovná daň sa začala uplatňovať pri zdaňovaní príjmov a pri dani z pridanej hodnoty. Daňové príjmy štátu však vzrástli aj u spotrebných daní, čo je výsledkom presunu priamych daní na nepriame dane a tým aj zvyšovania spotrebných daní.

Mnohí ekonómi však zavedenie rovnej dane privítali so zmiešanými pocitmi. Dôvodom bola jej vysoká sadzba. Ministerstvo financií ju zaviedlo na úrovni 19%, aj napriek tomu, že mnoho ekonómov odporúčalo 15%. Jej výška pritom nie je vôbec irelevantná. Pre nízkopříjmové skupiny obyvateľstva sa totiž dane v konečnom dôsledku neznižili, naopak, znížená sadzba DPH stúpila zo 14% na 19%, čo pocítili predovšetkým tieto skupiny. V tomto prípade je kritika, že rovná daň pomohla najmä jednotlivcom a podnikom s vyššími príjmami, naozaj oprávnená.

Rovná daň, ako sa ukázalo, nie je o rovnosti, ale o zvýhodňovaní úzkej skupiny ľudí, ktorí majú vysoko nadštandardné príjmy. Úspory na daniach začínajú byť zaujímavé pri príjme nad 830 € mesačne, pričom takmer tri štvrtiny občanov Slovenska majú príjem pod hranicou priemernej mzdy.

Vplyvy zavedenia rovnej dane sú teda z makroekonomického hľadiska výhodné, ale z mikroekonomického pohľadu a teda z pohľadu dopadu daní na jednotlivcov s nízkymi príjmami v podstate prišlo k zvýšeniu daní. Toto bolo aspoň trochu zmiernené zvýšením nezdaniteľného minima.

Zavedenie rovnej dane v SR spôsobilo vyššiu alokáciu príjmov do štátneho rozpočtu, znížilo mieru prerozdelenia príjmov v spoločnosti a z dlhodobého hľadiska stimulovalo ekonomický rast a tvorbu investícií. Z pohľadu jednotlivcov a podnikov sa zrušilo progresívne zdanenie, ktoré doteraz postihovalo hlavne úspešnejších, teda s

vyššími príjmami. Na druhej strane zavedenie rovnej dane zvýhodňuje túto skupinu a znevýhodňuje skupinu jednotlivcov a podnikov s nižšími príjmami¹⁵.

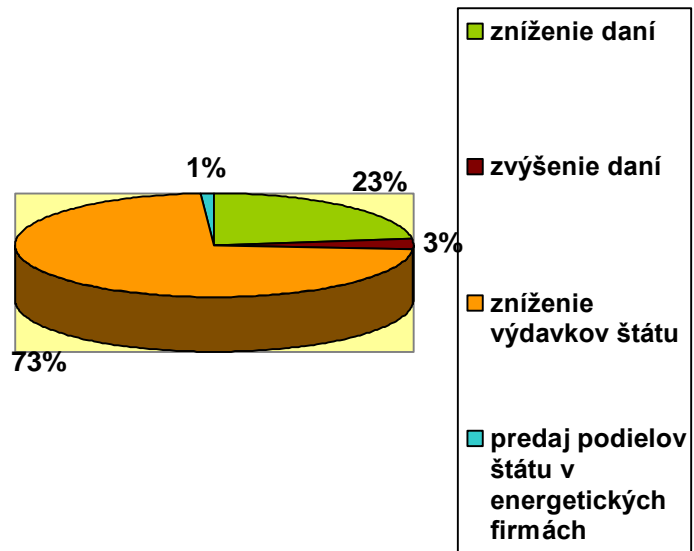
Ďalšou možnosťou úpravy sadzby dane je jej zníženie. To síce spôsobí nižšie príjmy do štátneho rozpočtu, ale na druhej strane sa zvýšia disponibilné dôchodky obyvateľstva. Je však riziko, že ak sa daňové sadzby znížia príliš, nebude mať štát dost' peňažných prostriedkov na sociálne dávky a dôchodky, na zdravotníctvo, školstvo a iné verejné služby. Je preto nutné, aby vláda zároveň so znižovaním daňovej sadzby prehodnotila výdavky, hlavne administratívne. Znižovanie daňových sadzieb sa uplatňuje hlavne v období recesie.

Slovenská republika a aj celá svetová ekonomika sa momentálne nachádza v období hospodárskej recesie. Naša vláda však zatiaľ o znižovaní daní neuvažuje. Hoci opozícia podala viacero návrhov na upravenie daňového systému – zníženie daňových sadzieb, súčasná vláda tvrdí, že by to bolo neefektívne, dokonca že by to vážne narušilo štátny rozpočet. Pritom ale o revízií štátneho rozpočtu kvôli kríze neuvažuje. Jedným z návrhov opozície bolo znížiť daňovú sadzbu na 16 %, a to pri dani z príjmov a dani z pridanej hodnoty, takisto na 16 % chceli znížiť odvody do poisťovne, pričom celú čiastku by odvádzal zamestnanec, zamestnávateľ by neplatil za zamestnanca nič. Opatrením, ktoré by zvýšilo výnos dane, je zrušenie viacerých výnimiek zo zákona o daniach. Napríklad by sa zrušilo zníženie základu dane FO o daňovú stratu z príjmov podľa §6 a §8; oslobodenie od dane na príplatok k náhrade príjmu, k nemocenskému, k podpore pri ošetrovaní člena rodiny a k peňažnej pomoci v materstve; oslobodenie od dane na predaj nehnuteľností; oslobodenie od dane na príplatok k dôchodku vrátane príplatku za výkon funkcie sudcu; oslobodenie od dane na plnenia poskytované ozbrojenými silami vojakom základnej, náhradnej, zdokonaľovacej a prípravnej služby; oslobodenie od dane na plnenia poskytované ozbrojenými silami žiakom vojenských škôl; oslobodenie od dane na plnenia poskytované občanom v súvislosti s výkonom civilnej služby; paušálne výdavky by sa znížili zo 40 % a 60 % na 25 %; znížili by sa parametre pre znižovanie nezdaniteľného minima pre manžela a manželku; začalo by sa zdaňovať vreckové na zahraničných pracovných cestách; zdaňovali by sa paušálne náhrady (napr. pre poslancov) znížené o skutočne preukázané výdavky; a iné (viď

¹⁵ Doc. Ing. Anna Harumová, Vplyv zavedenia rovnej dane v SR na daňové príjmy štátu, dostupné online, URL: <http://www.kdpcr.cz/Data/files/pdf/Harumova.pdf>, 17.4.2009

príloha č. 1).¹⁶ Tieto návrhy by štátnemu rozpočtu ušetrili podľa pána Sulíka asi 15 miliárd korún, čo by sa použilo na zníženie sadzby rovnej dane na 16 percent.

Na internetovej stránke denníka SME prebiehala anketa s otázkou, čo by mala vláda spraviť, aby sa štátny rozpočet úplne nerozpadol.

Do ankety sa zapojilo 4 629 ľudí, najviac z nich bolo za prudké zníženie výdavkov štátu, vrátane sociálnych výdavkov (73 %). 23 % ľudí bolo najmä za zníženie daní, pričom dúfali, že to naštartuje ekonomiku, čo v konečnom dôsledku štátu pomôže. Len 3 % boli za zvýšenie daní, aby sa štát nezadlžil, a 1 % bolo za to, aby sa peniaze získali predajom zvyšných podielov štátu v energetických firmách.

Podľa môjho názoru, v čase hospodárskej recesie je vhodné, ba priam žiaduce, znižovanie daňovej sadzby, čo však musí byť sprevádzané zefektívnením výdavkovej strany štátneho rozpočtu. To znamená zníženie výdavkov hlavne na štátnu administratívu, efektívne využívanie príjmov štátneho rozpočtu na verejné služby, bez zbytočnej byrokracie a korupcie. Tak isto by som zrušila väčšinu výnimiek zo zákona o dani z príjmov, tak ako navrhoval pán Sulík. Určite by som však ponechala

¹⁶ Z návrhu komisie Richarda Sulíka, dostupné online, URL <http://dennik.sme.sk/c/3261484/proti-znizovaniu-dani-je-iba-smer.html>, 17.4.2009

oslobodenie od dane na príplatok k náhrade príjmu, k nemocenskému, k podpore pri ošetrovaní člena rodiny a k peňažnej pomoci v materstve a odpočítateľnú položku na DDS, ŽP a účelové sporenie.

3.kapitola

Analýza daňového systému

V tejto kapitole si na konkrétnom číselnom príklade ukážeme vývoj daní v Slovenskej republike a tiež si budeme analyzovať súčasný daňový systém Slovenskej republiky.

3.1. Číselný príklad vývoja daní

V tomto príklade si rozoberieme vývoj daní od roku 2004 do roku 2007, za rok 2008 ešte Ministerstvo financií nemá aktuálne údaje. Ukážeme si, ako sa vyvíjali príjmy a výdavky štátneho rozpočtu, so zameraním na príjmovú časť rozpočtu, a hlavne na daňové príjmy.

Rok 2004¹⁷

S účinnosťou od 1.1.2004 začal platiť nový zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, ktorý podstatne zmenil daňový systém na Slovensku. Medzi hlavné zmeny patrilo zrušenie daňových pásiem a zavedenie jednotnej 19 % sadzby dane pre fyzické aj právnické osoby. Zmenil sa spôsob výpočtu nezdaniteľných častí základu dane. Odpočítateľná položka na jedného daňovníka je definovaná ako 19,2-násobok životného minima platného k 1.1. príslušného roka. Rovnakú položku si daňovník môže odrátať zo základu dane aj na manželku, pokiaľ manželka nemá vlastný príjem. Odpočítateľná položka na dieťa bola nahradená tzv.

¹⁷ Návrh štátneho záverečného účtu SR za rok 2004

daňovým bonusom v sume 4 800 Sk ročne, ktorú si môže daňovník uplatniť na každé vyživované dieťa žijúce s ním v spoločnej domácnosti. O sumu daňového bonusu sa znižuje výsledná daň. Všetky tieto zmeny ovplyvnili príjmy štátneho rozpočtu.

Skutočné príjmy roku 2004 tvorili 242 444,4 mld. Sk, z toho daňové príjmy tvorili 209 458,5 mld. Sk, čo je 86,4% z celkových príjmov. Oproti schváleným a upraveným príjmom, ktoré mali byť 245 467,2 mld. Sk, je to len 98,8%, čo je o 3 022,8 mld. Sk menej. Daňové príjmy však prekročili rozpočet o 3,0% , čo je 6 065,5 mld. Sk. Skutočné výdavky tvorili 312 732,6 mld. Sk.

Tabuľka č. 1

Príjmy/Výdavky	Skutočnosť 2003	Rozpočet 2004		Skutočnosť 2004	% plnenie upr. rozp. 4/3*100	Rozdiel 4 - 3	Index 2004/2003 4/1*100
		Schválený	Upravený				
	1	2	3	4	5	6	7
Príjmy spolu	233 071,1	231 957,5	245 467,2	242 444,4	98,8	-3 022,8	104,0
v tom:							
daňové	200 150,0	195 238,0	203 393,0	209 458,5	103,0	6 065,5	104,7
nedaňové	17 312,5	13 004,1	13 590,1	21 054,7	154,9	7 464,6	121,6
granty a transfery	12 192,0	22 538,5	27 307,0	9 668,6	35,4	-17 638,4	79,3
príjmy zo splácania úverov a pôžičiek a z predaja majetkových účastí	3 416,6	1 176,9	1 177,1	2 262,6	192,2	1 085,5	66,2
Výdavky spolu	289 044,2	310 452,5	323 547,8	312 732,6	96,7	-10 815,2	108,2
v tom:							
bežné	247 490,1	272 251,8	271 848,1	263 858,3	97,1	-7 989,8	106,6
kapitálové	29 112,4	37 216,1	38 750,9	31 292,4	80,8	-7 458,5	107,5
poskytovanie úverov a pôžičiek, účasť na majetku a splácanie istiny	7 873,6	984,6	12 948,8	12 566,3	97,0	-382,5	159,6
prevod prostriedkov	4 568,1	0,0	0,0	5 015,6	x	5 015,6	109,8

Zdroj: Ministerstvo financií SR

Daňové príjmy štátneho rozpočtu sa rozpočtovali sumou 195 238,0 mil. Sk, ktorá sa úpravou rozpočtu v priebehu roka zvýšila na 203 393,0 mil. Sk. Skutočné daňové príjmy štátneho rozpočtu dosiahli k 31.12.2004 sumu 209 458,5 mil. Sk, čo predstavuje ročné plnenie schváleného rozpočtu na 107,3 %. Najvýraznejší podiel na prekročení rozpočtovaných príjmov má daň z príjmov právnických osôb, daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti a daň z majetku. Rozpočtované príjmy boli naplnené

aj pri dani z pridanej hodnoty a spotrebných daniach. Pri dani z príjmov z podnikania, dani vyberanej zrážkou a cestnej dani sa rozpočet nenaplnil. Rozpočet bol prekročený aj pri daniach z medzinárodného obchodu a transakcií. Oproti roku 2003 je plnenie daňových príjmov vyššie o 9 308,5 mil. Sk, čo predstavuje medziročný nárast o 4,7 %.

Ďalšou zmenou v štruktúre daňových príjmov, ktorú spôsobila daňová reforma, bolo presunutie daňového zaťaženia od zdaňovania výroby na zdaňovanie spotreby. Týmto sa zmenil podiel priamych a nepriamych daní. Zatiaľ čo podiel príjmov z priamych daní na celkových príjmoch štátneho rozpočtu v roku 2003 bol 35 % a príjem z nepriamych daní 62 %, v roku 2004 sa priame dane na celkových príjmoch podieľali 29 % a nepriame dane 69 %.

Tabuľka č. 2

Druh daňových príjmov	Skutočnosť 2003	Rozpočet 2004		Skutočnosť 2004	% plnenie upr. rozp. 4/3*100	Rozdiel 4 - 3	Index 2004/2003 4/1*100
		Schválený	Upravený				
	1	2	3	4	5	6	7
Dane z príjmov, ziskov a kapitál. majetku	70 094,9	52 020,0	60 175,0	60 581,4	100,7	406,4	86,4
Daň z príjmov FO	31 892,2	18 620,0	21 775,0	25 253,4	116,0	3 478,4	79,2
Daň z príjmov PO	29 059,7	22 000,0	27 000,0	29 653,3	109,8	2 653,3	102,0
Dane z príjmov vyberaná zrážkou	9 143,0	11 400,0	11 400,0	5 674,7	49,8	-5 725,3	62,1
Dane z majetku	2 664,0	1 500,0	1 500,0	2 734,6	182,3	1 234,6	102,7
Domáce dane na tovary a služby	123 326,6	140 088,0	140 088,0	144 271,8	103,0	4 183,8	117,0
Daň z pridanej hodnoty	83 794,7	97 700,0	97 700,0	99 575,6	101,9	1 875,6	118,8
Spotrebné dane	38 047,1	40 896,0	40 896,0	43 400,5	106,1	2 504,5	114,1
Dane z použitia tovaru a povolenia na výkon činnosti	1 426,0	1 492,0	1 492,0	1 295,7	86,8	-196,3	90,9
Iné dane	58,8	0,0	0,0	0,0	x	0,0	0,0
Dane z medzinárodného obch. a transakcií	4 064,5	1 630,0	1 630,0	1 870,7	114,8	240,7	46,0
Dovozné clo	3 959,1	1 250,0	1 250,0	1 600,8	128,1	350,8	40,4
Dovozná prirážka	13,6	0,0	0,0	15,2	x	15,2	111,8
Podiel na vybratých fin. prostriedkoch	0,0	380,0	380,0	254,7	67,0	-125,3	x
Ostatné colné príjmy	91,8	0,0	0,0	0,0	x	0,0	0,0
Daňové príjmy spolu	200 150,0	195 238,0	203 393,0	209 458,5	103,0	6 065,5	104,7

Zdroj: Ministerstvo financií SR

Daň z príjmov fyzických osôb sa rozpočtovala vo výške 18 620,0 mil. Sk, pričom na daň z príjmov zo závislej činnosti pripadlo 14 820,0 mil. Sk a na daň z príjmov z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti 3 800,0 mil. Sk. Daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti bola stanovená ako podielová daň a z jej výnosu bola pre obce rozpočtom určená suma 8 463,0 mil. Sk.

Skutočný výnos dane z príjmov fyzických osôb 25 253,4 mil. Sk, čo predstavuje ročné plnenie schváleného rozpočtu na 135,6 % a preyšuje ho o 6 633,4 mil. Sk. V porovnaní s rokom 2003 klesol celkový výnos tejto dane o 6 638,8 mil. Sk (o 20,8 %). Tento efekt bol spôsobený daňovou reformou v roku 2004, ktorá presunula daňové zaťaženie z priamych daní na nepriame.

Daň z príjmov právnických osôb sa rozpočtovala vo výške 22 000,0 mil. Sk. Skutočný výnos dosiahol 29 653,3 mil. Sk, čo predstavuje plnenie na 134,8 % a prekročenie rozpočtu o 7 653,3 mil. Sk. V medziročnom porovnaní sa výnos z dane z príjmov právnických osôb zvýšil o 2,0 %, v porovnaní s rozpočtom 2003 bol výnos vyšší o 353,3 mil. Sk.

Dôvodom vyššieho inkasa dane z príjmov právnických osôb než sa rozpočtovalo bol priaznivý vývoj makroekonomického prostredia, ktorý sa prejavil v ziskovosti podnikov. Prílev zahraničných investícií, pokračujúci pokles úrokových sadzieb a zlepšujúce sa podnikateľské prostredie sa rovnako podieľali na výnose dane z príjmov právnických osôb.

Daň z pridanej hodnoty sa rozpočtovala sumou 97 700,0 mil. Sk a skutočne sa vybralo 99 575,6 mil. Sk, čo predstavuje plnenie na 101,9 %. Skutočný výnos z tejto dane bol o 1 875,6 mil. Sk vyšší než sa rozpočtovalo a o 15 780,9 mil. Sk (18,8 %) vyšší než v roku 2003. Medziročný nárast v roku 2004 bol najvyšší za posledných päť rokov, a to aj pri poklese rozpočtovaného výnosu.

Rok 2005¹⁸

Skutočné príjmy v roku 2005 boli 258 694,0 mld. Sk, z toho daňové príjmy tvorili 222 573,1 mld. Sk, čo je 86,0% z celkových príjmov. Oproti schváleným a neskôr upraveným predpokladom, ktoré boli 247 643,1 mld. Sk, je to viac o 4,5%, čo

¹⁸ Návrh štátneho záverečného účtu SR za rok 2005

je 11 050,9 mld. Sk. Daňové príjmy prevýšili rozpočet o 9,0%, čo je 18 26,0 mld. Sk. Skutočné výdavky zo štátneho rozpočtu boli v roku 2005 292 580,3 mld. Sk.

Tabuľka č. 3

Príjmy/Výdavky	Skutočnosť 2004	Rozpočet 2005		Skutočnosť 2005	% plnenie upr. rozp. 4/3*100	Rozdiel 4 - 3	Index 2005/2004 4/1*100
		Schválený	Upravený				
	1	2	3	4	5	6	7
Príjmy spolu	242 444,4	257 226,0	247 643,1	258 694,0	104,5	11 050,9	106,7
v tom:							
daňové	209 458,5	201 993,4	204 247,6	222 573,6	109,0	18 326,0	106,3
nedaňové	21 054,7	15 613,8	16 585,6	21 242,2	128,1	4 656,6	100,9
granty a transfery	9 668,6	39 618,8	26 809,9	14 878,2	55,5	-11 931,7	153,9
príjmy zo splác. úverov a pôžičiek a z predaja majetkových účastí	2 262,6	x	x	x	x	x	x
Výdavky spolu	312 732,6	318 749,9	296 315,2	292 580,3	98,7	-3 734,9	93,6
v tom:							
bežné	263 858,3	276 975,5	265 399,1	261 087,6	98,4	-4 311,5	98,9
kapitálové	31 292,4	41 774,4	30 916,1	31 492,7	101,9	576,6	100,6
poskytovanie úverov a pôžičiek, účasť na majetku a splác. istiny	12 566,3	x	x	x	x	x	x
prevod prostriedkov	5 015,6	x	x	x	x	x	x
Prebyť.(+), schodok(-)	-70 288,2	- 61 529,9	- 48 672,0	- 33 886,3	69,6	14 785,8	48,2

Zdroj: Ministerstvo financií SR

Daňové príjmy štátneho rozpočtu sa rozpočtovali sumou 201 993,4 mil. Sk, ktorá sa úpravou rozpočtu v priebehu roka zvýšila na 204 247,6 mil. Sk. Skutočné daňové príjmy štátneho rozpočtu za rok 2005 boli vo výške 222 573,6 mil. Sk, čo predstavuje ročné plnenie schváleného rozpočtu na 110,2 %. V porovnaní s rokom 2004 boli celkové daňové príjmy vyššie o 13 115,1 mil. Sk, čo predstavuje medziročný nárast o 6,3%. Najvýraznejší podiel na prekročení rozpočtovaných príjmov má daň z príjmov právnických osôb, daň z pridanej hodnoty a spotrebné dane, najmä spotrebná daň z tabakových výrobkov. Rozpočet sa nenaplnil pri dani z príjmov vyberanej zrážkou a daní z medzinárodného obchodu a transakcií.

Zámery daňovej reformy, ktoré sledovali presunúť daňové zaťaženie od zdaňovania výroby smerom k zdaňovaniu spotreby, sa plne prejavili až v roku 2005. V roku 2005 tvoril podiel nepriamych daní (DPH, spotrebné dane) na celkových daňových

príjmoch 77,5 %, pričom v roku 2004 to bolo 68,3 % a v roku 2003 predstavoval 61,0 %. Priame dane na celkových daňových príjmoch mali klesajúci trend. V roku 2005 ich podiel na celkových daňových príjmoch bol 21,9 %, zatiaľ čo v roku 2004 to bolo 28,9 % a v roku 2003 až 35,0 %.

Tabuľka č. 4

Druh daňových príjmov	Skutočnosť 2004	Rozpočet 2005		Skutočnosť 2005	% plnenie upr. rozp. 4/3*100	Rozdiel 4 - 3	Index 2005/2004 4/1*100
		Schválený	Upravený				
	1	2	3	4	5	6	7
Dane z príjmov a kapitálového majetku	60 581,4	38 523,5	40 777,7	48 729,1	119,5	7 951,4	80,4
Daň z príjmov fyz. osoby	25 253,4	2 057,4	2 057,4	2 792,8	135,7	735,4	11,1
Daň z príjmov práv. osoby	29 653,3	30 066,1	32 320,3	42 080,9	130,2	9 760,6	141,9
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	5 674,7	6 400,0	6 400,0	3 855,4	60,2	-2 544,6	67,9
Dane z majetku	2 734,6	0,0	0,0	966,2	x	966,2	35,3
Dane za tovary a služby	144 271,8	162 741,9	162 741,9	172 363,6	105,9	9 621,7	119,5
Daň z pridanej hodnoty	99 575,6	117 338,7	117 338,7	122 429,1	104,3	5 090,4	123,0
Spotrebné dane	43 400,5	45 371,2	45 371,2	49 997,6	110,2	4 626,4	115,2
Dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti	1 295,7	32,0	32,0	-63,1	-197,2	-95,1	-4,9
Dane z medzinárodného obchodu a transakcii	1 870,7	728,0	728,0	514,7	70,7	-213,3	27,5
Dovozné clo	1 600,8	0,0	0,0	33,5	x	33,5	2,1
Dovozná prirážka	15,2	0,0	0,0	6,9	x	6,9	45,4
Podiel na vybratých finančných prostriedkoch	254,7	728,0	728,0	474,0	65,1	-254,0	186,1
Ostatné colné príjmy	0,0	0,0	0,0	0,3	x	0,3	x
Daňové príjmy s p o l u	209 458,5	201 993,4	204 247,6	222 573,6	109,0	18 326,0	106,3

Poznámka: Vo výnose dane z príjmov právnických osôb 42 080,9 mil. Sk je zahrnutých aj 11,8 mil. Sk dane z príjmov právnických osôb z odvodovej sústavy platnej do roku 1992, výnos DPH 122 429,1 mil. Sk obsahuje aj 5,1 mil. Sk dane z obratu platnej do konca roku 1992 a výnos daní z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti zahrnuje aj daň z motorových vozidiel -65,2 mil. Sk platnú do roku 1992.
Zdroj: Ministerstvo financií SR

Od roku 2005 je daň z príjmov fyzických osôb podielovou daňou. V zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov získavajú z jej výnosu obce 70,3

%, vyššie územné celky 23,5 % a štátny rozpočet 6,2 %. Týmto systémom financovania obcí a vyšších územných celkov, ktorým sa nahradili dotácie poskytované zo štátneho rozpočtu pre územnú samosprávu, sa realizoval projekt fiškálnej decentralizácie s cieľom posilniť finančnú samostatnosť samosprávy. V nasledujúcej tabuľke je uvedené, ako sa výnos z tejto dane delil.

Tabuľka č. 5

Druh dane	Skutočnosť 2004	Rozpočet 2005		Skutočnosť 2005	Rozdiel
		Schválený	Upravený		
	1	2	3	4	4 – 3
Daň z príjmov fyzickej osoby	31 892,2	33 184,4	33 184,4	40 117,1	6 932,7
v tom:					
- zo závislej činnosti	29 953,0	29 785,6	29 785,6	33 430,4	3 644,8
- z podnikania	3 702,0	3 398,8	3 398,8	6 686,7	3 287,9
Výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve	8 401,5	31 127,0	31 127,0	37 324,3	6 197,3
Prijem ŠR z výnosu DPFO	25 253,5	2 057,4	2 057,4	2 792,8	735,4

Zdroj: Ministerstvo financií SR

Územným samosprávam pripadlo 37 324,3 mil. Sk, do štátneho rozpočtu šlo 2 792,8 mil. Sk.

Daň z príjmov fyzickej osoby sa rozpočtovala vo výške 33 184,4 mil. Sk, z toho príjmy zo závislej činnosti tvorili 29 785,6 mil. Sk a príjmy z podnikania 3 398,8 mil. Sk. Fiškálnou decentralizáciou sa stanovilo, že z celkového výnosu dane z príjmov fyzickej osoby bude 6,2% príjmom štátneho rozpočtu a zvyšných 93,8% z výnosu dane bude príjmom obcí a vyšších územných celkov. Na základe toho boli príjmy štátneho rozpočtu z dane z príjmov fyzickej osoby rozpočtované v sume 2 057,4 mil. Sk.

Skutočný výnos dane z príjmov fyzickej osoby v roku 2005 bol 40 117,1 mil. Sk, čo je o 6 932,7 mil. Sk viac ako sa rozpočtovalo. Výnos zo závislej činnosti bol vo výške 33 430,4 mil. Sk a výnos z podnikania 6 686,7 mil. Sk. Z celkového výnosu DPFO bolo príjmom štátneho rozpočtu 2 792,8 mil. Sk, čo je v porovnaní so schvaľovaným rozpočtom o 735,4 mil. Sk viac.

Daň z príjmov právnickej osoby sa rozpočtovala vo výške 30 066,1 mil. Sk, v priebehu roka sa v dôsledku rozpočtových opatrení upravila na 32 320,3 mil. Sk. Skutočný výnos dosiahol 42 080,9 mil. Sk, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 130,2 %

a jeho prekročenie o 9 760,6 mil. Sk. V medziročnom porovnaní sa výnos z dane z príjmov právnickej osoby zvýšil o 41,9 %, v porovnaní s rokom 2004 bol výnos vyšší o 12 427,6 mil. Sk. V roku 2005 zaznamenal štátny rozpočet výnos z daní platných do roku 1992 v sume 11,8 mil. Sk.

Dôvodom vyššieho plnenia dane z príjmov právnickej osoby než sa rozpočtovalo bol priaznivý vývoj makroekonomického prostredia, ktorý sa prejavil v ziskovosti podnikov. Prílev zahraničných investícií, pokračujúci pokles úrokových sadzieb a zlepšujúce sa podnikateľské prostredie sa rovnako podieľali na výnose dane z príjmov právnickej osoby.

Daň z pridanej hodnoty sa rozpočtovala sumou 117 338,7 mil. Sk a jej skutočné inkaso 122 429,1 mil. Sk predstavuje plnenie na 104,3 %. Skutočný výnos z tejto dane bol o 5 090,4 mil. Sk vyšší než sa rozpočtovalo a o 22 853,5 mil. Sk (22,9 %) vyšší než v roku 2004. V inkase dane 122 429,1 mil. Sk je zahrnutých aj 5,1 mil. Sk dobehu nepriamych daní z predchádzajúcej daňovej sústavy platnej do konca roku 1992. Medziročný nárast v roku 2005 bol najvyšší za posledných šesť rokov.

Rok 2006¹⁹

Skutočné príjmy v roku 2006 boli 291 977,0 mld. Sk, z toho daňové príjmy tvorili 236 267,9 mld. Sk, čo je 80,1 % z celkových príjmov. Oproti schválenému a neskôr upravenému rozpočtu je to rozdiel o 10 %, čo je 26 487,2 mld. Sk. Daňové príjmy prevýšili rozpočet o 9,6 %, čo je 20 610,9 mld. Sk. Skutočné výdavky zo štátneho rozpočtu boli 323 654,9 mld. Sk.

¹⁹ Štátny záverečný účet SR za rok 2006

Tabuľka č. 6

Príjmy/Výdavky	Skutočnosť 2005	Rozpočet 2006		Skutočnosť 2006	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2006/2005
		Schválený	Upravený				
	1	2	3	4	5 = 4/3*100	6 = 4 - 3	7 = 4/1*100
Príjmy spolu	258 694,0	272 717,0	265 489,8	291 977,0	110,0	26 487,2	112,9
v tom:							
daňové príjmy	222 573,6	215 657,0	215 657,0	236 267,9	109,6	20 610,9	106,2
nedaňové príjmy	21 242,2	14 966,4	14 724,0	19 827,4	134,7	5 103,4	93,3
granty a transfery	14 878,2	42 093,6	35 108,8	35 881,7	102,2	772,9	241,2
Výdavky spolu	292 580,3	330 185,1	323 949,6	323 654,9	99,9	-294,7	110,6
v tom:							
bežné výdavky	261 087,6	283 409,1	283 606,3	282 757,3	99,7	-849,0	108,3
kapitálové výdavky	31 492,7	46 776,0	40 343,3	40 897,6	101,4	554,3	129,9
Prebytok(+), schodok (-)	-33 886,3	-57 468,1	-58 459,8	-31 677,9	54,2	26 781,9	93,5

Zdroj: Ministerstvo financií SR

Daňové príjmy štátneho rozpočtu na rok 2006 boli rozpočtované vo výške 215 657,0 mil. Sk. Schválený rozpočet nebol v priebehu roka upravovaný žiadnymi rozpočtovými opatreniami. Skutočné daňové príjmy štátneho rozpočtu dosiahli 236 267,9 mil. Sk, čo predstavuje ročné plnenie rozpočtu na 109,6 %. Na vyššom plnení v skutočnosti oproti rozpočtu o 20 610,9 mil. Sk sa najviac podieľali daň z príjmov právnických osôb a daň z pridanej hodnoty. V porovnaní s rokom 2005 boli celkové daňové príjmy vyššie o 13 694,2 mil. Sk, čo zodpovedá medziročnému rastu o 6,2 %.

Tabuľka č. 7

Druh daňových príjmov	Skutočnosť 2005	Rozpočet 2006		Skutočnosť 2006	Rozdiel	% plnenia upraveného rozpočtu	Index 2006/2005
		Schválený	Upravený				
	1	2	3	4	5 = 4-3	6=4/3*100	7=4/1*100
Dane z príjmov a kapitálového majetku	48 729,1	43 144,0	43 144,0	54 716,1	11 572,1	126,8	112,3
Daň z príjmov fyzickej osoby	2 792,8	2 493,0	2 493,0	2 586,1	93,1	103,7	92,6
Daň z príjmov právnickej osoby	42 080,9	36 181,0	36 181,0	47 271,4	11 090,4	130,7	112,3
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	3 855,4	4 470,0	4 470,0	4 858,6	388,6	108,7	126,0
Dane z majetku	966,2	x	0,0	327,4	327,4	x	33,9
Dane za tovary a služby	172 363,6	171 913,0	171 913,0	180 591,5	8 678,5	105,0	104,8
Daň z pridanej hodnoty	122 429,1	119 997,0	119 997,0	128 462,9	8 465,9	107,1	104,9
Spotrebné dane	49 997,6	51 914,0	51 914,0	52 144,8	230,8	100,4	104,3
Dane z použitia tovarov a z povolenia na výkon činnosti	-63,1	2,0	2,0	-16,2	-18,2	-807,1	25,6
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	514,7	600,0	600,0	632,9	32,9	105,5	123,0
Dovozné clo	33,5	x	x	-32,3	x	x	-96,3
Dovozná prirážka	6,9	x	x	-0,2	x	x	-2,3
Podiel na vybratých finančných prostriedkoch	474,0	600,0	600,0	664,6	64,6	110,8	140,2
Ostatné colné príjmy	0,3	x	x	0,8	x	x	265,7
Daňové príjmy spolu	222 573,6	215 657,0	215 657,0	236 267,9	20 610,9	109,6	106,2

Poznámka: DPPO a DPH je vrátane daní z daňovej sústavy platnej do roku 1992.

Zdroj: Ministerstvo financií SR

V nasledujúcej tabuľke je zobrazené, ako sa výnos z dane z príjmov fyzických osôb delil medzi štátny rozpočet a rozpočet územnej samosprávy. Územným samosprávam pripadlo 38 444,8 mil. Sk, čo je 93,7 % z celkového výnosu tejto dane.

Tabuľka č. 8

Druh dane	Skutočnosť 2005	Rozpočet 2006		Skutočnosť 2006	Rozdiel	% plnenia upraveného rozpočtu	Index 2006/2005
		schválený	upravený				
	1	2	3	4	5=4-3	6=4/3*100	7=4/1*100
Daň z príjmov FO	40 117,1	39 302,0	39 302,0	41 030,9	1 728,9	104,4	102,3
v tom: zo závislej činnosti	33 430,4	34 445,0	34 445,0	35 409,9	964,9	102,8	105,9
z podnikania	6 686,7	4 857,0	4 857,0	5 621,0	764,0	115,7	84,1
Výnos dane poukázaný územnej samospráve	37 324,3	36 809,0	36 809,0	38 444,8	1 635,8	104,4	103,0
Príjem ŠR z dane z príjmov FO	2 792,8	2 493,0	2 493,0	2 586,1	93,1	103,7	92,6

Zdroj: Ministerstvo financií SR

Daň z príjmov fyzických osôb – na rok 2006 sa celkový výnos dane rozpočtoval vo výške 39 302,0 mil. Sk, z toho daň z príjmov zo závislej činnosti tvorila

34 445,0 mil. Sk a z príjmov z podnikania 4 857,0 mil. Sk. Príjem štátneho rozpočtu sa s ohľadom na nové pravidlá fiškálnej decentralizácie rozpočtoval sumou 2 493,0 mil. Sk.

Skutočný výnos dane z príjmov fyzických osôb bol 41 030,9 mil. Sk, čo je o 1728,9 mil. Sk viac ako sa rozpočtovalo. Výnos dane z príjmov zo závislej činnosti bol 35 409,9 mil. Sk a výnos dane z príjmov z podnikania 5 621,0 mil. Sk. Z celkovej vybranej dane sa na účty miestnej samosprávy previedlo k 31.12.2006 spolu 38 444,8 mil. Sk (93,7 %) a 2 586,1 mil. Sk (6,3 %) tvorí príjem štátneho rozpočtu. Príjem štátneho rozpočtu je teda o 0,1 percentuálneho bodu vyšší, než zákonom stanovený podiel.

Daň z príjmov právnických osôb sa rozpočtovala vo výške 36 181,0 mil. Sk. Skutočný výnos dosiahol 47 271,4 mil. Sk, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 130,7 % a jeho prekročenie o 11 090,4 mil. Sk. Na celkovom výnose dane z príjmov právnických osôb sa dane platné do roku 1992 podieľali sumou 12,1 mil. Sk. Medziročné tempo rastu dane z príjmov právnických osôb dosiahlo 12,3 %, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje 5 190,0 mil. Sk.

Daňová povinnosť za rok 2005 bola splatná v roku 2006 a tá bola vyššia, než sa v čase tvorby rozpočtu na rok 2006 predpokladalo. Priaznivý vývoj makroekonomického prostredia sa podpísal pod zvýšenú ziskovosť podnikov, ktorej medziročný rast dosiahol takmer 52 %. Základ dane však rástol pomalšie, na úrovni 11%, avšak nižší objem čerpaných daňových úľav schválených v minulosti sa podpísal pod zvýšený rast daňovej povinnosti (medziročne o 22 %) s priamymi dopadmi na hotovostné plnenie v roku 2006. Vzrástla výška vyrovnania dane v prospech štátneho rozpočtu (o 2 143 mil. Sk viac), zároveň však daňovým subjektom vplynula vyššia platba preddavkov na rok 2006 (o 7 545 mil. Sk viac).

Daň z pridanej hodnoty sa rozpočtovala sumou 119 997,0 mil. Sk a v skutočnosti sa vybralo 128 462,9 mil. Sk, čo predstavuje plnenie na 107,1 %. Výnos dane bol o 8465,9 mil. Sk vyšší než sa rozpočtovalo a o 6 033,8 mil. Sk vyšší než v roku 2005 (medziročný rast o 4,9 %). V inkase dane je zahrnutých aj 2,9 mil. Sk z dobehu nepriamych daní z predchádzajúcej daňovej sústavy platnej do konca roku 1992.

Rok 2007²⁰

Skutočné príjmy v roku 2007 boli 322 220,0 mld. Sk, z toho daňové príjmy tvorili 258 239,0 mld. Sk, čo je 80,1 % z celkových príjmov. Oproti schválenému a neskôr upravovanému rozpočtu to je rozdiel o 5 %, čo je 15 306,3 mld. Sk. Daňové príjmy prevýšili rozpočet o 4,1 %, čo je 10 232,0 mld. Sk. Skutočné výdavky zo štátneho rozpočtu boli 345 747,9 mld. Sk.

Tabuľka č. 9

Príjmy/Výdavky	Skutočnosť 2006	Rozpočet 2007		Skutočnosť 2007	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2007/2006
		Schválený	Upravený				
	1	2	3	4	5 = 4/3*100	6 = 4 - 3	7 = 4/1*100
Príjmy spolu	291 977,0	310 471,5	306 913,7	322 220,0	105,0	15 306,3	110,4
daňové príjmy	236 267,9	248 007,0	248 007,0	258 239,0	104,1	10 232,0	109,3
nedaňové príjmy	19 827,4	19 257,8	19 114,0	23 712,7	124,1	4 598,7	119,6
granty a transfery	35 881,7	43 206,7	39 792,7	40 268,3	101,2	475,6	112,2
Výdavky spolu	323 654,9	348 857,5	345 600,1	345 747,9	100,0	147,8	106,8
bežné výdavky	282 757,3	310 604,6	297 879,0	296 925,6	99,7	- 953,4	105,0
kapitálové výdavky	40 897,6	38 252,9	47 721,1	48 822,3	102,3	1 101,2	119,4
Schodok	-31 677,9	-38 386,0	- 38 686,4	- 23 527,9	60,8	15 158,5	74,3

Zdroj: Ministerstvo financií SR

Daňové príjmy na rok 2007 sa podľa pôvodne schváleného aj upraveného rozpočtu rozpočtovali vo výške 248 007,0 mil. Sk. V skutočnosti sa vyinkasovalo 258 239,0 mil. Sk, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 104,1 %. Na rozdiel od rokov 2005 a 2006, kedy sa rozpočet daňových príjmov prekročil o viac než 20 mld. Sk, vlnajšie prekročenie predstavuje 10 232,0 mil. Sk, pričom zhruba z polovice sa na ňom podieľajú priame dane a z polovice nepriame dane.

²⁰ Návrh štátneho záverečného účtu SR za rok 2007

Tabuľka č. 10

Druh daňových príjmov	Skutočnosť 2006	Rozpočet 2007		Skutočnosť 2007	Rozdiel	% plnenia upraveného rozpočtu	Index 2007/2006
		Schválený	Upravený				
	1	2	3	4	5=4-3	6=4/3*100	7=4/1*100
Dane z príjmov a kapitálového majetku	54 716,0	56 580,0	56 580,0	61 447,2	4 867,2	108,6	112,3
Daň z príjmov fyzickej osoby	2 586,1	2 828,0	2 828,0	3 308,8	480,8	117,0	127,9
Daň z príjmov právnickej osoby	47 271,4	49 538,0	49 538,0	52 443,2	2 905,2	105,9	110,9
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	4 858,6	4 214,0	4 214,0	5 695,2	1 481,1	135,1	117,2
Dane z majetku	327,4	0,0	0,0	60,5	60,5	x	18,5
Dane za tovary a služby	180 591,5	190 704,0	190 704,0	195 658,5	4 954,5	102,6	108,3
Daň z pridanej hodnoty	128 462,9	135 654,0	135 654,0	135 978,2	324,2	100,2	105,9
Spotrebné dane	52 144,8	55 048,0	55 048,0	59 679,1	4 631,1	108,4	114,4
Dane z použitia tovarov a z povolenia na výkon činnosti	-16,1	2,0	2,0	1,2	-0,8	60,0	x
Dane z medzinárodného obchodu a transakcii	633,0	723,0	723,0	1 019,0	296,0	140,9	161,0
Dovozné clo	-32,3	x	x	12,7	12,7	x	x
Dovozná prirážka	-0,2	x	x	8,3	8,3	x	x
Podiel na vybraných finančných prostriedkoch	664,6	723,0	723,0	997,5	274,5	138,0	150,1
Ostatné colné príjmy	0,8	x	x	0,5	0,5	x	63,3
Sankcie uložené v daňovom konaní	x	x	x	53,8	53,8	x	x
Daňové príjmy spolu	236 267,9	248 007,0	248 007,0	258 239,0	10 232,0	104,1	109,3

Poznámka: DPPO a DPH je vrátane daní z daňovej sústavy platnej do roku 1992

Zdroj: Ministerstvo financií SR

V nasledujúcej tabuľke je zobrazené, ako sa výnos z dane z príjmov fyzických osôb delil medzi štátny rozpočet a územnú samosprávu. Územným samosprávam pripadlo 43 282,1 mil. Sk, čo je 92,9 % z celkového výnosu tejto dane.

Tabuľka č. 11

Druh dane	Skutočnosť 2006*	Rozpočet 2007	Skutočnosť 2007	Rozdiel	% plnenia	Index 2007/2006
	1	2	3	4=3-2	5=3/2*1	6=3/1*100
Daň z príjmov FO	41 030,9	45 603,0	46 590,9	987,9	102,2	113,6
<i>zo závislej činnosti</i>	<i>35 409,9</i>	<i>39 985,2</i>	<i>41 728,6</i>	<i>1 743,5</i>	<i>104,4</i>	<i>117,8</i>
<i>z podnikania</i>	<i>5 621,0</i>	<i>5 977,8</i>	<i>5 248,5</i>	<i>- 729,3</i>	<i>87,8</i>	<i>93,4</i>
<i>prevod 2 % na verejnoprosp. účel</i>	<i>-</i>	<i>- 360,0</i>	<i>- 386,2</i>	<i>- 26,2</i>	<i>107,3</i>	<i>-</i>
Výnos dane poukázaný územnej Samospráve	38 444,8	42 775,0	43 282,1	507,1	101,2	112,6
Príjem ŠR z dane z príjmov fyzických osôb	2 586,1	2 828,0	3 308,8	480,8	117,0	127,9

* Údaje za rok 2006 sú upravené o sumu, ktorú v zmysle § 50 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov poukázali fyzické a právnické osoby na osobitné účely

Zdroj: Ministerstvo financií SR

Daň z príjmov fyzických osôb – celkový výnos dane z príjmu FO sa predpokladal vo výške 45 603,0 mil. Sk. Z toho 39 985,2 mil. Sk tvorila daň z príjmov zo závislej činnosti, 5 977,8 mil. Sk daň z príjmov z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu.

V skutočnosti sa na dani z príjmov fyzických osôb vyinkasovalo celkom 46 977,1 mil. Sk (o 1 374,1 mil. Sk viac ako sa predpokladalo), z toho 41 728,6 mil. Sk pripadá na daň z príjmov zo závislej činnosti a 5 248,5 mil. Sk na daň z príjmov z podnikania, z inej samostatne zárobkovej činnosti a z prenájmu. Z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb v roku 2007 daňové úrady odvedli na verejnoprospešné účely 386,2 mil. Sk a tým príjmové účty štátneho rozpočtu na tejto dani vykázali k 31.12.2007 celkovú sumu vo výške 46 590,9 mil. Sk. Zatiaľ čo predpokladaný výnos dane z príjmov zo závislej činnosti sa prekročil o 1 743,4 mil. Sk a aj medziročne je jej výnos vyšší o 6 318,7 mil. Sk, predpokladaný výnos dane z príjmov z podnikania sa nenaplnilo o 729,3 mil. Sk a medziročne o 372,5 mil. Sk.

Daň z príjmov právnických osôb sa rozpočtovala vo výške 49 538,0 mil. Sk. Skutočný výnos dosiahol 52 443,2 mil. Sk (v roku 2006: 47 271,4 mil. Sk), čo predstavuje plnenie rozpočtu na 105,9 % a jeho prekročenie o 2 905,2 mil. Sk. Medziročne sa daň z príjmov právnických osôb zvýšila o 10,9 %, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje 5 171,8 mil. Sk. Na jej celkovom výnose sa dane platné do roku 1992 podieľali sumou 26,8 mil. Sk.

Výnos dane z príjmov právnických osôb nadväzoval na priaznivý vývoj makroekonomického prostredia, ktorý sa prejavil vo zvýšenej ziskovosti podnikov. V rozhodujúcej miere ho ovplyvnilo niekoľko veľkých daňových subjektov, ktoré pôsobia v oblasti bankového sektora, energetického odvetvia, hutníckeho priemyslu a plynárenského priemyslu. Vzhľadom na ich koncentráciu sa daňové subjekty v regióne Bratislavy podieľali 54,5 % na celkovom výnose z tejto dane.

Daň z pridanej hodnoty sa rozpočtovala sumou 135 654,0 mil. Sk a skutočný výnos bol 135 978,2 mil. Sk, čo predstavuje plnenie na 100,2 %. Vybratá daň zahŕňa aj 0,7 mil. Sk z dobehu nepriamych daní z predchádzajúcej daňovej sústavy platnej do konca roku 1992. Na výnos dane z pridanej hodnoty mala negatívny vplyv legislatívna zmena - novela zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, ktorou sa okrem základnej sadzby dane 19 % zaviedla znížená sadzba 10 %

na vybrané tovary, ktorými sú lieky a zdravotnícke pomôcky. Hotovostný výpadok z tohto titulu predstavoval približne 2,8 mld. Sk. Naopak, výnos dane bol pozitívne ovplyvnený vývojom makroekonomického prostredia, najmä vývojom spotrebných výdavkov domácností.

3.2. Analýza daňového systému Slovenskej republiky

„Slovenský daňový systém je v porovnaní s inými krajinami EÚ od roku 2004 dostatočne atraktívny a jednoduchý. Je to jedna z mála vecí, ktorou sa krajine podarilo vo svete pozitívne zviditeľniť. Napriek tomu sa na zoznamoch holdingových lokalít, dôležitých pre zahraničných investorov, nenachádza. Ak bude vláda nekoncepčne do daňového systému a jeho stability zasahovať, možno sa ani nikdy nachádzať nebude. Na zatraktívnenie by určite stálo za to, aby sa zaujímavé detaily slovenského daňového systému konzistentne prezentovali vo svete. Ale marketing slovenských produktov v zahraničí zatiaľ nie je naša silná stránka. Navyše, Slovensku bude konkurovať s daňovou reformou Česko.“²¹

Slovenský daňový systém je pomerne jednoduchý a prehľadný. Platí rovná daň – z pridanej hodnoty, z príjmov, so sadzbou 19 %, čo nám mnohé európske krajiny závidia. Keď sa však pozrieme na tento systém z blízka, zistíme, že až taký jednoduchý a jednoznačný nie je. Na daň z pridanej hodnoty platia už dve sadzby. Znížená 10 % sadzba platí na lieky, zdravotnícke pomôcky a knihy. Znížili sa tým však ceny týchto tovarov? Ani nie, skôr si obchodníci, predávajúci tieto tovary započítali vyššiu maržu, a predávali za ceny také ako predtým. A vláda sa rozhoduje, že by zaviedla ešte ďalšiu sadzbu tejto dane.

Čo sa týka rovnej dani z príjmov, nie je až také rovná, pretože ju diferencujú rôzne parametre pre znižovanie nezdaniteľného minima. Tieto rôzne úrovne tak nahrádzajú progresívnu daň z príjmu. Tým pádom občania, ktorí zarábajú viac, platia

²¹ Sergej Kozlík, Zmeny v daniach bez ladu a skladu, dostupné online, URL http://www.sergejkozlik.sk/tank//Dane/Zmeny_v_daniach_bez_ladu_a_skladu.doc, 17.4.2009

vyššie dane. A v našom daňovom systéme je príliš veľa zbytočných výnimiek, takže štát prichádza o dosť veľa peňazí.

Daňová reforma v roku 2004 bola úspešná. Sprehľadnila a zjednodušila náš daňový systém. Aby sme však mohli konkurovať okolitým krajinám a prilákať investorov a veľké nadnárodné spoločnosti, musíme tento systém aj taký udržať. Prehľadný a jednoduchý, aby nebolo miesto pre špekulácie a aby tým štát neprichádzal o svoje peniaze. Súčasná vláda do tohto systému vniesla trochu chaosu, pretože opätovne zaviedla niektoré zrušené výnimky, príliš veľa novelizuje. Zmeny daňového systému sú dlhodobá záležitosť, preto by sa nemali používať ako politické opatrenia.

Súčasná hospodárska kríza a s ňou spojená recesia si priam žiadajú zmeny daňového systému. Musia však byť opatrné, a hlavne nie len ako samostatné opatrenie, ale ako súčasť balíka opatrení hospodárskej politiky.

Záver

„Aj keď daňový systém nie je jediným faktorom, ktorý zahraniční investori pri svojom rozhodovaní posudzujú, ten slovenský je pre nich veľmi atraktívny. "Na slovenskom daňovom systéme je atraktívna jeho jednoduchosť a nižšie daňové zaťaženie v porovnaní so západnou Európou.“²² Túto myšlienku vyslovil riaditeľ úseku komunikácie PSA Peugeot Citroën Slovakia Peter Švec.

Táto práca objasnila, aký je vlastne daňový systém Slovenskej republiky, uvádza výhody, ktoré tento systém má, ale aj nedostatky tohto systému. Takisto sa snažila objasniť, ako zásahy do tohto systému vplyvajú na ekonomickú situáciu v štáte, hlavne prostredníctvom zmien v príjmoch do štátneho rozpočtu. S tým súvisia výdavkové možnosti štátu, ktoré tiež ovplyvňujú konkurenčné prostredie a „náladu“ podnikateľov. Tým vzniká akýsi kruh, ak je dobrý daňový systém, je vhodné konkurenčné prostredie, prichádza viac investorov a štát má viac príjmov. Dobrý daňový systém umožňuje aj v časoch recesie, v akej sa momentálne slovenská a aj svetová ekonomika nachádza, riešiť jej nepriaznivé vplyvy.

Optimálny daňový systém neexistuje, pretože vždy sa nájde niekto, komu nebude vyhovovať tá či oná časť. Existuje len systém, ktorý je najlepší možný, a Slovenská republika sa k nemu začala približovať po reforme v roku 2004. Treba len dúfať, že súčasná a ďalšie vlády tento systém budú zlepšovať (napríklad postupným rušením zbytočných výnimiek, zrušením viacerých sadzieb dane, atď.)

²² Jednoduchý daňový systém v SR je pre investorov atraktívny, článok SME, dostupný online, URL <http://www.sme.sk/c/3199769/jednoduchy-danovy-system-v-sr-je-pre-investorov-atraktivny.html>, 20.4.2009

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY :

Knižná literatúra:

Hontyová, K.: Štátny rozpočet, mena, medzinárodné ekonomické vzťahy, Edícia ekonómia, 2000, ISBN 80-8078-037-4,

Janok, M.: Ekonomické nástroje - dane, clá, ceny, Mika Konzult 1996, ISBN 80 – 967295-2-7

Schultzová, A. a kol.: Daňovníctvo: daňová teória a politika, Iura Edition, 2007, ISBN 978-80-8078-161-3

Internetové stránky:

<http://www.danovesystemy.szm.sk/>

<http://dennik.sme.sk/c/3261484/proti-znizovaniu-dani-je-iba-smer.html>

<http://www.kdpcr.cz/Data/files/pdf/Harumova.pdf>

http://www.sergejkozlik.sk/tank//Dane/Zmeny_v_daniach_bez_ladu_a_skladu.doc

<http://www.sme.sk/c/4278610/lipsic-navrhuje-znizenie-dani-belousovova-je-proti.html>

<http://www.sme.sk/c/3338534/fico-znizovanie-dani-je-sabotaz.html>

<http://www.sme.sk/c/3199769/jednoduchy-danovy-system-v-sr-je-pre-investorov-atraktivny.html>

Zákony:

Návrh štátneho záverečného účtu za rok 2004

Návrh štátneho záverečného účtu za rok 2005

Štátny záverečný účet za rok 2006

Návrh štátneho záverečného účtu za rok 2007

Zákon č. 222/2004 Zbierky zákonov o dani z pridanej hodnoty

Zákon č. 595/2003 Zbierky zákonov o dani z príjmov

Zákon číslo 582/2004 Zbierky zákonov o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Zákon číslo 609/2007 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu

Zákon číslo 105/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z liehu

Zákon číslo 98/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z minerálneho oleja

Zákon číslo 107/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z piva

Zákon číslo 106/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z tabakových výrobkov

Zákon číslo 104/2004 Zbierky zákonov o spotrebnej dani z vína

Príloha č. 1

Zoznam zmien (najmä zrušených výnimiek), ktoré zvyšia výnos dane			
1	Daňové zvýhodnenie lízingu oproti odpisom	§ 2 písm. s	zrušené
2	Zníženie základu dane FO o daňovú stratu z príjmov podľa § 6 až 8	§ 4 ods. 2	zrušené
3	Vreckové na zahr. pracovných cestách	§ 5 ods. 5 písm. a	zdaňuje sa
4	Suma na úhradu niektorých výdavkov zamestnanca	§ 5 ods. 5 písm. d	zdaňuje sa
5	Paušálne náhrady, napr. pre poslancov	§ 5 ods. 5 písm. g	zdaňujú sa náhrady znížené o skutočne preukázané výdavky
6	Použitie zariadenia zamestnávateľa zamestnancom a jeho rodinou	§ 5 ods. 7 písm. d	zdaňuje sa
7	Príplatok k náhrade príjmu pre sudcov a prokurátorov	§ 5 ods. 7 písm. f	zdaňuje sa
8	Špeciálny daňový režim pre v.o.s. a k.s.	§ 6 ods. 7 a 8	zrušené
9	Paušálne výdavky 40% a 60% pre vybrané živnosti	§ 6 ods. 10	zjednotené na 25%
10	Oslobodenie od dane na predaj nehnuteľností	§ 9 ods. 1	zrušené
11	Oslobodenie od dane na 5-násobok životného minima	§ 9 ods. 1 písm. h, j	zrušené
12	Oslobodenie od dane pri prevode členských práv	§ 9 ods. 1 písm. i	zrušené
13	Oslobodenie od dane na príplatok k náhrade príjmu, k nemocenskému, k podpore pri ošetrovaní člena rodiny a k peňažnej pomoci v materstve	§ 9 ods. 2 písm. c	zrušené
14	Oslobodenie od dane na príplatok k dôchodku vrátane príplatku za výkon funkcie sudcu	§ 9 ods. 2 písm. c	zrušené
15	Oslobodenie od dane na plnenia poskytované ozbrojenými silami vojakom základnej, náhradnej, zdokonaľovacej a prípravnej služby	§ 9 ods. 2 písm. e	zrušené
16	Oslobodenie od dane na plnenia poskytované ozbrojenými silami žiakom vojenských škôl	§ 9 ods. 2 písm. e	zrušené
17	Oslobodenie od dane na plnenia poskytované občanom v súvislosti s výkonom civilnej služby	§ 9 ods. 2 písm. f	zrušené
18	Oslobodenie od dane na dávky výsluhového zabezpečenia a služby sociálneho zabezpečenia	§ 9 ods. 2 písm. g	zrušené
19	Oslobodenie od dane na dary príslušníkom Hasičského zboru	§ 9 ods. 2 písm. h	zrušené

20	Oslobodenie od dane na výhry v lotériách a podobných hrách prevádzkovaných na základe povolenia	§ 9 ods. 2 písm. m	zrušené	
21	Oslobodenie od dane na prijaté ceny alebo výhry do 5000 Sk	§ 9 ods. 2 písm. n	zrušené	
22	Oslobodenie od dane na výnosy zo štátnych dlhopisov SR vydaných a registrovaných v zahraničí	§ 9 ods. 2 písm. s § 13 ods. 2 písm. f	zrušené	
23	Nezdaniteľné minimum na daňovníka a manželku	§ 11 ods. 2 a 3	obmedzené len na príjmy z práce	
24	Parametre pre znižovanie nezdaniteľného minima na manžela	§ 11 ods. 2	znižujú sa zo 100 na 60 a zo 44,2 na 34,2	
25	Parametre pre znižovanie nezdaniteľného minima na manželku	§ 11 ods. 3	znižujú sa zo 176,8 na 136,8 a zo 63,4 na 53,4	
26	Odpočítateľná položka na DDS, ŽP a účelové sporenie	§ 11 ods. 4	zrušené	
27	Oslobodenie od dane na príjmy z prenájmu a predaja majetku pre obce	§ 13 ods. 1 písm. b	zrušené	
28	Oslobodenie od dane na všetky príjmy pre štátne fondy, GFI a FOV	§ 13 ods. 1 písm. c	zrušené	Pravdepodobne neutrálna operácia, lebo sa nebude vyberať daň zrážkou
29	Zúženie základu dane DSS len na poplatky	§ 14 ods. 3	zrušené	DSS zdaňuje celý zisk
30	Výnimky pri daňovom uznaní straty z operácií s cennými papiermi	§ 19 ods. 2 písm. f	zrušené	
31	Daňové uznanie odpisu pohľadávky	§ 19 ods. 2 písm. h, i	zrušené	
32	Daňové uznanie úhrnnej straty s derivátov	§ 19 ods. 2 písm. o	obmedzené na zabezpečovacie deriváty	
33	Možnosť odpísať zostatkovú cenu likvidovaného majetku	§ 19 ods. 3 písm. b	zrušené	
34	Daňová uznateľnosť opravných položiek	§ 20	zrušené	
35	Zrýchlené odpisovanie	§ 28	zrušené	
36	Odpočet daňovej straty	§ 30	zrušené	
37	Asignácia FO a PO	§ 50	zrušené	
38	Ruší sa špeciálny daňový režim pre v.o.s. a k.s.	§ 14 ods. 4 a 5	zrušené	Nebudé možné sa vyhnúť plateniu dane presunom zisku medzi ziskovými v.o.s. a stratovými spoločníkmi, napr. s.r.o.

39	Sadzba dane z 19%	§ 15	zmenené	Vyššia ochota priznať daň. Odhad pri 17%, 16% a 15%
Zoznam zmien (najmä zrušených výnimiek), ktoré znížia výnos dane				
1	Nezdaniteľné minimum aj pre pracujúcich dôchodcov	§ 11 ods. 7	umožnené uplatniť	
2	Obmedzenie pri spotrebe PHM	§ 19 ods. 2 písm. l	zrušené	
3	Daňová uznateľnosť výdavkov na prirážku za znečisťovanie	§ 21 ods. 2 písm. a, b, c	umožnené uplatniť	
4	Spodná hranica (30.000 Sk) pre odpisovanie hmotného majetku	§ 22 ods. 2	zvýšená na 50.000 Sk	
Neutrálna zmena				
	Daňový bonus na dieťa	§ 33	presúva sa do kompetencie MPSVaR	

Zdroj: Z návrhu komisie Richarda Sulíka, dostupné online, URL <http://dennik.sme.sk/c/3261484/proti-znizovaniu-dani-je-iba-smer.html>, 17.4.2009